

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów. Zespół

ZBIÓR RĘKOPISÓW I ARCHIWUM PAWLIKOWSKICH

ZESPÓŁ (FOND) 76.

CZEŚĆ I. RĘKOPISY BIBLIOTEKI PAWLIKOWSKICH

134. Pomniki dziejów i piśmiennictwa ruskiego zebrał Żegota Pauli. 1840. S. 100.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

REKOPIS

Bibl. im. Gw. Pawlikowskiego

134

L. Inw.....

l. 134

Pomniki

Dziejów i piśmiennictwa

ruskiego.

zebrał

Zegota Pauli

1840.

1

Latopismo lwowskie

od r. 1498 - 1649

5

1498. Tatarsy prowadzili.
1500. Tatarsy Jarostaw spalili i Turcy Rohatyn awojowali.
1501. Tosi.
1518. Bitwa w Sokala była.
1524. Tatarsy były na Podolu i namku Czuryłowa dostawali.
1525. Turcy Rohatyn dostawali.
1542. Sawańska o Matce Boskiej.
1548. Jarostaw pokorył.
1549. Arseni władcyka umier w Lwowie.
1555. Uhorstkaja korolowa ukała z synom.
1556. Łaichy do Inflant idły na wojnę.
1558. Wzimi Tatarsy były na Podolu.
1560. Mor był w Jarostawie.
1562. Łamoki budowali Jarostawskij i Domszu, gospodarza włoścoków szlache.
1564. Tatarsy były na Podolu.
1568. Śnieh upadł po Woskreszeniu.
1570. Moroz pomorozył żyto w podpownie Maja.
1570. Korol August umier.
1574. Francuz korol ułiki. — Jona gospodar włoścoków bitwa Turcyw z cesarom Curyckim.

1575. Tatarsy o Pokrowi byli.

1576. Stefan Batory korol nastaw.

1578. Batory buw w Lwowie i poslihaw na towy, a karaw kara,,
ka Podkownu szialy, po polku kureci i skaryno sia
na neho, szizo Tatarsy kromy i do Polowice nedopu-
szizaw. — Téhoz roku zemla brista sia.

1582. Laity odmirity kalendar.

1586. Stefan korol umier.

1587. Zygmunt III. korol nastaw. — Téhoz roku cerkwa S. Pie.,
cyrkoj nakladano.

1588. Tatarsy spasky; pod Krakowom biloa buta.

1590. Tatarsy Halyca spalyty.

1591. Doroznia buta: szizo buto po zolodych g kotoda.

1592. Unija nastala takim sposobom, iz Polej wtadyka woto,,
dimirski i Kyryl Tertetki, wtadyka kuitki imenom wtadyki
lwowsko ho Patrie i pinsko ho i metropolity Kiwsko ho Ro.,
hory, ishawscy do papyrza poklonily sia jemu i powily: ze my
bud przystani na toje, abychom unije przyjmyty, od wisk perspa,,
biloj szlachty i od swiasciennichow i ot ludzj. On komu rad
bywosc bierz, dostal ich do korola, aby im przywilej nadał.

1594. Tatarsy wyrzety byly i Halyca spalyty. szkody mnoho wryz,,
nyty.

1595. Mor buw wetyki w Peremyshu i okoly.

1596. Wpialok swisty zemla sia brista. — Natywajko do
Wenger chodyl. —

1597. Natywajka zhublono.

1598. Po laichach na domach sziro pisalo, a padało na zemlu, sziro i tudy czuty jak o zemlu czym wdaryt, a potomu szkoł edy. chał baro. - Tchori roku i nedili posttu hromilo i blyskalo.

1599. Mor buw wetyki w Lwowi, sziro mowlyt, iz ptach jak kelio przez mlot, to spal i zdoih.

1600. Mychajla bylo Laikowe.

1602. Radymna wyhorijta wsia.

1604. Car do Moskwy iszow.

1605. Sładnicki listki staroelu peremyskoho zabyt. - Tchori roku car moskowski w Lwowi buw; Mnieszok wojewoda ruski doiraku za neho daw i do Moskwy jeho prowadyt na panstwo i osadyt jeho byl, jednakie Laiky chodily werih maty nad Mo., skwoji, poradyt ich znywaraty. Moskwa wydowazy sziro ztc, izmi. nity cara, ubyly i tudyj mnoho a drubych w neiwolu pobraty, i Mnieszko sidio, a sloho sia wijna porzata w Moskwi i Lowyta sia mnoho po tim, przez prysiahu podata sia stolycia hetmanowi Lotkewskomu. Po tomu oblehta buta ich Moskwa i tak ich trapyta, ze nyha sziro ishy ani pyty, ze do toho prejszto, ze ne bylko psiw, albo kotio, albo szkusio, cety i tudyj ity, spiaczyk rizarly a moia swoja pyty.

1606. Rokoz wetyki pod Mysticijem byl protiv korola, a ko. rol pojmat byl Herburka i inacyk.

1607. Herburk z Sładnickym wijnu koizty i pojma w Sładnickoho

i złożyły się były w Łódź; a Szadnicki się zebrały były z wy-
tykłym ludem. Było ich 5 Szadnickich i ludu było bilszy Łysia,
czy 7, a Herbert do Swowa baw zuchaw a Szadnicki z rąnym,
i stali obok pod S. Juron, w kodu były po przedmieściu we-
tykoju, a polom były widziały, karaty dła narychlowaly w ra-
Luce, i rasi mynaw a druchy rasi brasyt i powhaw. — Tchori roku
Balaban wladka lwowski umier.

1608. Znowa Opralinski i z Szadnickom o pwa wijne toczyo
i ludyj potrubily mnoho, na oszalok Szadnickoma korak
Szawlika hotowa utiaw tancuchomu.

1611. W Moskowskich postawiono cirkow, ktoroj sam nikoty ne-
kulo, bo newilad kulo.

1612. U Motowick pobyto polskoj wojsko z Polochym, ber wo-
li korotewskoj powhaw. Tchori roku sascinica wetykaja wysta-
byta do Polski.

1615. Konfederacyja byla moskowskaja. We Swowi sie dilyty
skarbamny i konfederacyju patyly i sami sie w niwuskiro
pobestaly.

1616. Zupily sie znowa konfederaty, a korol karal ich zno-
syty; takde hde zaszkicono do imano i tubieno; i we Swowi
jednego dnia pod ratuszom 19 po rannu szialo, a ku wieczoru
w zamku 6 takie szialo, a starszynu 4 panow w polty wy-
prowadyty. Karwackoho i Chonskoho na pal ubyto, a Seiebra
i suma cztwertowano. Takuju nahorodu dano! — Tchori roku
na zniesenia newista urodyla diley dwoje, ktoruji sie zrostly
byty: milus i pupok byl jeden; jedno bylo zwoje, a drugoje
umertoj, i hoje zas umert.

4
1617. Kamenci podolski pokoril.

1618. Tatars o wznieseni.

1619. Kanciera Łotkowskiego w Wołosiech zabyto, i Korciakoho wzięto, bo bez korackow wojnu korył, mowyl tak: „nechozru ja z Hyciamy wojowaty, nechaj iduc do roli, albo swyni pasty.” W łot czaś lub swoka naslupyla: Tatarow wetykoje mowze. stwo rozsiato sia byto, ny bylo toho ozolowika peroby sia ne tworzył. nawet sam korol u Warszawi a wplytkoj Dworze byl, a toje sia dijato o swiatoj Pokrowi. W lypie czaś w den subotny zemla sia brista, o godziny 207 ze ir oken szuby wyypadaly, szklanye i skoton spadaly i ludy w strachy byly wetykom.

1620. Korolewicz Mładystaw byl we Swowci, koly do Wołosk uchał, bo czekał na Sahajdairnogo helmana korackoho. Bo koly byl u Warszawi u korola, i korol jemu mowyl: „olo ja na swoju opiekę posyłaaju syna mojeho;” i koly wyrózał ze Swowa z kemynyci arybostupiej, Sahajdairny u worot stojal i poklonyl sia jemu, a on rukę jemu potorył na hatowi i mowyl tak: „wziawszy na pomoc Hospoda Boha, olo ja z wamy smily idu na prosiwku neprzyjatelom naszym. I tak za pomoca bo, i jaju a za staraniem korackim stalo sia; hde widiaure stara, nia iek, sam przyenal im ryerstwo i obymaly zwylienstwo wetykoje. W lypie czaś Sahajdairny z posyrydyni Turkow byrairy, po jednomu wodył do swojeho oboru. Tam jeho poskriteno i umer a u Kijewi teiył kito jeho. — Tchor roku pospetytoje rusce, nie bylo. Stojal obor pod Swowom i korol sam byl we Swowci. —

Toho roku po odierdi korotewskom doroznia sia porata; broszci
w horu pisztyj sziro sas wyisze. Talary byly po zolotykh 4, a ioc,
wonyi po zolotykh 6, a ryla kotoda po zolotykh 24.

1621. Turiryn pod Cholimom byl. - Toho roku jam sia uirytj pro,
szat w Meisboriu u djaka Danytra Szirjreikoho. Toho roku
osei moj umer; ja z sikoty remis w dom choroba horiacku, i
wsi chorowali w domu; prymoski byly uirudy i doroznia.

1622. Doroznia: ryla kotoda po zolotykh 24.

1623. Mor byl we Swowi wybyki; porat sia po S. Petri i po
Makii Bozij, bo bylo swiatko Pryirystoi w piatnyiu; a w rypitu
w noij wyhorilo przedmiestie brachowskoje wioje i cerkweje z ho,
rilo try; S. Theodora, S. Amurjja, S. Pca. Nykoly; kisketon S. Swia.
Soh Jana, Panny Maryj i wsiuh swiatkych; ormeniskych S. Mona,
stj S. Jakuba, i swiatoho kuzja i ydowskaja brinyca jedna:
szkoda nestioronaja byla wszyskimi.

1625. Jarostaw pohoril wosyloki i jamaroki; szkoda nestioronaja,
i ludiej mnoho pohorilo.

1626. Helmen Konecpolsthi chodyl za korakamy arc do Medwe,
gich wod i helmana dat im Doroszenka. Zawil byl Lachon Do,
roszenko, ale ne chotil byly, musilyby sia prosyly. - Swed woje,
wat.

1628. Helmen Konecpolsthi chodyl za Dripu korakow enosyly; lu,
dej mnoho stralyt i sami tedwy sia wynis, aty predcia harmaty im
zostawyl i porat sziro koraky; a jak sia mu pawodyt, jest wy,
yzano kakym sposobom: Polniny do Kijewa prujikaty z tym.

intencjom, aby wpród koraków, a za tym uszyj Ukrainy Rusi wystyna-
 ty, ani do Moskwy. A otkol by to wiadomo, sami pod czas wyznawali pod
 dobroju mysl, dachyż zas Rusi iotmiry odu Metropolitu x mytosly o tom
 powidaly; to jedny w Kijewi, a druzhy wsiudy pora Dnipronn hde
 nigdy nicke ne pamiatajet, aby wie stojaty mily, i tak zbrodni
 i krywdy neznosnyj czynyly: ludz bez dania przyozny zabuwajury,
 przed Woskresieniem oia metropolitawoho czelednyka Petra na sbe-
 ky rozosly, i broch poddanych. Choraky wyszedzy x Zaporoza i
 loho Hryjka hetmana, ze ste pieniate rekomo podilyt, ktorzy na
 unyji byl przysiaht, sam sia przypnat, ktoroho sliako; potom
 zebrawszy sia poratly sia kuply sewrus. Pan Laszcu do Kijewa
 zedrzy, Lisientu misceirko na samy den wetykadnyj zewuk wy-
 stynal jak mioro sak i zow sak i dity w cirkwi budusiryeht,
 i popa x nymy; po dorori ludej newymnych byleby lytko Rusyny
 byty, zabuwaty. A choraky wydzajury wojsko, wstopyly za Dniپر
 i stanuly w Perejstawiu, rawire gromyly ho na kilka miejsciu
 anairne. A Laszcu do Kijewa przyta krawury, rekomo hwieirny za
 korakamy, kilka nedil oirakiwajury. Ludy u pana hetmana Honci-
 polokoho, polomie nedoirakawury sia szet do pana Polokoho
 x ludny i korakamy rejestrowany, kolyet dwi tysiacy byto,
 a 4 do Tascwa byty pisety na Dniepr. Polym sam pan hetman
 przykus z wetykim kniwom na choraky i na wozysku Rusi.
 Przyjehtawury zator na Dnieپر jat sia perewozyty, hde na perwej
 pereprawie tub pod Kijewom koraki kapitana nemeikoho izuram

pojmyli i samego pana helmana mało ne pojmyli, ale umknul do
Kijowa, a onych tylko ze sto kony zwyciężonych było; a kapitan który
baw pojmany na wetyki pomocy był korackim w strzeli. Peropra.,
wywazy się pan helman obzorem stanął pod Perejastawem, a koracki
w mieści; bywała była wetyka w sedmym satoru. Pan Laszka tu
podleżący koracki którzy na czaku icha, 500 konij jak powydajut,
wziawszy żołnierów, skurm do nych wiazyn i niedostawszy ich dat
zacity pana helmanowy; a pan helman żołnira Dobroho wzial
z soboj 2000 izot z Lubiront kamie; onych korackow na onym
miejn najszrowszy druchyt nabrały, którzy onym na pomier
szty, powidajut, hozy ich ne mnoho było tylko 200 konij, a Polacy
powidajut ze 500; kamie się koracki zaperdze w jedni szopi, kor.,
nyty się tak, ze żadnoho żywion ne pojmyli, tylko jednoho szony,
ka i lo jiri samiroho. Tu bym się obzoru polskiego dwa hajduki
się do korackow peredaly, tyj powidaly: „ze czas mojete, bo i helmana
w obzi ne macie”, i w tej czas koracki do obzoru, a namistny kom
był helmanstym pan Polocki; kamie były, sikty, do 2000 ludu
z oboch stron paly; kamie jedni były koracki, a druzji dyl szoro
najbolstych by wzialy i hakownye dwi i w swoj obz w prowadzaly;
dymie się pan helman pospizyt, tedy się z soboj na szit hodyt
były; hozy ne dostir wetyki peredkodyt snalby w szyskich i noty
newypuslyty, az helman znak pokoju wystawyt i pereslaty.
Z tyje bylowy znawnych żołnierów 30 do Kijewa przyprowadzono,
poltkownikow, rotmistrzow, mery kolosymy nijaki pan

Stanibuta, kołory baw 30 kil iolmistrów, wszyscy koroni znawci
 i zastawoni, po kołorym sam pan hetman jak pro ołie ptał, to
 jeho rady w wszystkich zarząd; i drugoho pana Stanibuta powin,
 noho jeho, porucznika pana Pochowskoho, p. Heraskoho, p. Krasno,
 sławskoho, p. Krasnowojkoho, p. Krasnosielkoho i sąja to znaw,
 niejraja w kołoryj p. Stefan, syn Łarszy ołie mihropolika po,
 lik micy korakany.

Po tym korakom szero deni przybawajet, powidano ze po sto
 tysiaczy ich bylo; wiaty moi osoblywe za toje, ze Łarsza mistek,
 ko toje wysik, ze istniy Dymcz majetnosć ksionienicia Wierno,
 weksho, wysikly. Polakow tak byly oblehly ze wszystkich storon,
 ze jui nie mogli szero radyty, jak bokat w Łararem. Obor obozem,
 a lub Polakow niezbezonych chodyt po wszystkich Ukraini. Jeden kołory
 iszol do wojshka polskoho, zastawnoszy poblyt wryetsho, pobraly
 a szero hajduky byly, ze Rus byla rozsawaty, nezabywaly; a w ich
 sukni proberawszy sia, tych istniow kiltkasol poblyt, kołoryi
 za hajdukamy iszly, bo istniy rozumily, ze hajduky stojat i
 oberzajczyly sia. Znowu w Kopaironi istniow wszystkich oby,
 ty, a wory ich pobraly z shasbamy. Polom w Dynaru istniow kro,
 myly; znowu w Bilohorodu pod Kyjowem istniow poblyt; ze po,
 widajit, ze w nich konj powrtowych do wreszol wiaty i wory ich
 z Dobramy, a to po s. Daitu w piatnyciu. W nedilu w nich swia,
 tych w okopi za Dniptom zaraz w kołorym sia byl pan het,
 man z raru okopat, rolu jednu wetli bokakujit, mudruju z wryet,
 shyk paniet, i imia jej bylo zolobaja rola, na ichorongwi

choć wolałoby być, na swyżaniu wszystkich pobyla i nohy ne
wpuścily, i sam w okopu poklaly i chowały nekaraly; hwe skarb
wetyhii okrutne potraty. Ktorych do pniał samych półkoraska
było, okrom irclady i kupion kijewskych ze 20 było, kotoryi zj,
wowski do oboza prowadzily; kotora ja ruda mata powidajut w lca,
skochowi, półkownik jej był niejaki Leszargnistri. — Toj był ne,
diti druhoci roku perewiezly sia z za Dnipra na misceirku
Monastyrskym. botyly, ze jak powikli po ulyciach i domach teraly,
i lita ich żołnierskii ochoteni; i podanych Monastyrskych 10 raby.
to, druzyni od wszystkich poulikaly i sam oeci archimandryta
był w wetykim strachu. Druzyni z bojarz raly w lici Nykol'skom
pobytly do 50: jednogo Rusyna Popela anasrty u izernia, wriaty
i rozkrelaly, a drugoho z cirkwy S. Teodosyja. Mery kotorymy
panie jakojes' było wetykiję Gombiuki w 18 lita lita powi,
dajut i w lita było, teir ony nasrowczy i jeho karaly jemu z sobo,
teir szuby rozkrelaly sia, a on sia prosyl po katko sto lysiack
otkupie dajury, a ony nyż nebojuriy jeho rozkrelaly. — Nazaw,
bra w kijowie berdakow 50 i czołnów bra liryby spalyty, raly sie
Polaki ne maly na cym perewesty na bankuja Horanu do
helmana; w toj czas strach wetyki na wszystkie był, posom
juz były odeszly, khorz dnia tud Krotewski naszykal, kotory
powidajut najaly był za rydowski kroszi. Pysredzry w we,
czec na misceirko na manastyr ich lity udaryty, i udary,
ty były, teir koraly ne datko były a do toho uszyszaly drwone

7
wetyki gwałt, wzięty się był opanowały monaster i wojsko
obrazę. Na zawieie zdurumowało unow wojsko do monasteru:
kuli z kóbił na cirkon spadły. Tęż same za strach było wypro-
wisti. W tym korały odeszły a z wojska nikomu wproszyły się
w koracon do miasteczka, wojsko miasteczko splondrowały
i samomu by się monasteru kój dostalo. Gdyby ne osobly waja
Taska swiatoj przyrzętoj i tych swiatych korałyi fundowały.
Tęż wojna czeraz tydeni koto monasteru bala. Po tem z wojska
manasteru pusztynny s. Nikoły napawszy splondrowały i wprost
ko zabroły, szło było w palacie tudzkiego zachowanie i ma-
nasteru koto. Na krej deni tyzi Jordaniskij pod kijewskim ma-
nasterem poszarpaly i do meishorstoko manastera chłity stur-
mowały, też się czeru potkeryły i zabily tomu. - Szło rozu-
mijety w jakim my strachu były, że już w korałkim manasteru,
na korałyi wprostki zabany z krechotaly, i pewne bysia wedlak
zamyston ich poweto, wojsko bysia Rusi buto dostalo, ale sam-
komu miściu na hori tak się tragedia lożyła. Piak mył od Bo-
rympota w Buzraniu żołnitow byłko 25 zostalo się z pułkory
tyziary, że ich potylo na kanton miściu. Z korałewirowej roty
staly w Sierku i na Rusi okrutne się perichwataly: „hdy się
wernymy wojskiki wos w piastly mity budemo”, mowety piak-
desiat lowaryszow zhynty, okrom paichotkow, Nimion i hajdu-
kow myis albo matosziro się zostalo, byłk szło za Dniptom
buty; bo tyje szło w manasteri typtyły za Dniptom tak powidajiel.

ze bryła wiele z naszych panów koronnych zhynto. Wasyłkowoj,
oko do 5000 bylo zhynto. — To wydiairy pan helman ze zle ze
bjit, chotby jessire desiat razy tak wetykie wojsko bylo, noha
by ich niewozta; motyl sia stysze; bo i jeho namit nawiraty: „Naj-
swiatyszeja Panno wyngy mene od lot zdonowoho.“ i tak o prymire
prosyl. Suro chodily kozaky, ko sobi wyamowily; ze znoue kozakow
chot slo byciairy jako i sam wydiw. — Edy mu stysze Tarow obranoho
wojska pokarat, zostato ho jizi na Olysiairy neik budat, helmana
ne on, ani krol majet nadawaty bytko sami obraty, przynet mu
rycietwo. Jyzy pan helmanu oliow bylo jial. — Edy stysze
pokazywat on tej obdyrejiiry krob wetyki byje slowa mowlairy:
„odoi unija Teryt Rus' z Polakamy.“ — To Emry ras' porostawszy
chodily korpederajji na neho podnesty, ze ich tak mnoho jopy,
nuto i ceyna ne platiat im; Edy sia im zamysat na swoich ma-
jednostiaich, ze zaran wosy skho zaplatyt, i jessire im cziwert
darawat. Kozaij rejestrowyi suro porostaty z kikkasot, do nyeh
ze pan helman pytluiryt bolsze, jiz my sia z pamiaty wybyto.
Moride kto inszy powidaty, icho sia Boha boik sprevedywe.
Toj ras' za pewno powidano jeho miloski olic arhimandrytu,
ze Unidowe suro pruz kilka lid jiz jiniari zbyraty na serko.
Ty rekomo; Edy byi jiniari postaty buty do jeho Myt. p. het-
mana, kotorych bylo jedni powidajut 40 lyriassirej a druzi 50
lyriassirej; Edy i byi jiniari kozaky ze Dnijwrom im obniaty.
Jakoj jest podobienstwo, bo Rudzki w Kijewi byl i z rot

nieamy namawiał i u para helmana był. — P. helman Dny na
 Dniepr miał i ty, Dny mnisi Domyńskany miar poswiaciszrowaty i
 okolo koscyla nosyly i praca wozyska msza na obaru terat,
 a tym dokladom, ze na to pokanstwo, na Rus, zeby ich wykorzysty. —

Helmanom kosaikim nijaki Tymosz Mychajłowycz Orca,
 Da, kotory rukojm wlasnoje sji nowyny porazył w roku 1630.
 1631. Korol Zygmunt III. umar. — W tym roku ceskon poswiaciszro,
 wano we Lwowie s. Peciurytoj. —

1632. Korol Wladystaw naslat, syn staroho korola i Rusi praw
 starych poprawyt, bez uniej i na metropolitstwo prawo newat
 sakrii bez Uniej. Tokoz roku Petr Motyla wojewodycz moldaw,
 sti archimandryt kijewopieczerski we Lwowie poswiaciszrowat sia
 u swiatoci Peciurytoj na metropolitstwo, a bylo przy poswiaciszre,
 niu wtadyk 4: 1) Awraami, wtadyka smolenski; 2) Jeremia Tysa-
 rowski, wtadyka lwowski; 3) Isakij Peciurycki, tucki; 4) Paisij
 Higrypotyłowycz chelmski Mylecki, archymandrytow i humenow,
 swiaszczeniow barzo mnoho, sakre i szlachty ruskoj i pol-
 sko i tudaj barzo mnoho. A perszoje poswiaciszrenie bylo w se-
 redu swiatokrynije, bo sw. Jurija bylo, drugoje w sobota, a trekie
 w nedelu przewodniju; i aparata wriat na sebe kotoryi sam
 pabrycz swiatokrynije poswiaciszrowat. —

W tomie roku 1632. korol Wladystaw skoro po koronaciji
 poichat do Moskwy z wojskom wetykim, bo jui Moskwa ot-
 byrata Siewerszynnu, i smolensk jui chly wriaty, ity by korol
 byl ne przyhat. Turij dowidawszy sia, ze korol polski

pojechał do Moskwy, karał hetmanowi swojemu na imię Barybasz, aby z wojskiem wielkim i szkod do Polski i był już pod Kamieniem podolskim. Jednakiem hetman polski, to jest Chonei polski, że korol był w Moskwi, miał się na ostrożność, wojsko miał wielkie, i samie teraz oborom u Kamienia podolskiego, i który przyjechał Barybasz, który mówił, że skoro do Polski przyjdzie, bez żadnej trudności będzie obgrażył miasta i zamki; a który obaczył wojsko polskie i spróbował trochę, obaczył iż nieuznany niwóh, i że się żeby ze wrotydom niewielkiem wernut się wrad, i misłewko Nade, nie opłondrował i zamok spalił i ludy pobral i porwał do Turok. —

Wlonie roku 1609. Bernawski, gospodarz wołoski na podmo., wu Wołochon i pojednaje Turizyna, bo był wyjechał do Polski i będzie gospodarzem znowu Dobrawolne pojechał do Turok i z skar., bom wielkim to jest 8 milionów powir; Turizyn komu rad skarby po., brał, a jemu karał szejn ubiały i na gospodarstwo karał pojechał do Wołoch Symeonowi wojewodyerowi moldawskomu, brał oia sw. metropolita Petra, który w mnoho budowy na gospodarstwie, bo skoro postać odpowid do korola Je. Mył. do Polski, a hospo., Darewy wołoskomu rozkarał do sebi Symeonowi, a on się pobo., jał, sziro by jemu szejn ne było seira Bernawskomu, do Pol., ski wyjechał. —

1624. Korol jezire w Moskwi był, bo taki sam i rymował, obzywsey Moskwa ob Smoleńska; a brakin hetman moskowski

9
a wojskom welykom okopat sia u Ostroyni protiwo korola, ko-
tory byl barzo obronny, a ktoroho sia obrony, ze nemohly im swiro
czynyty. Potom do korola korakon puyislo mnoho i druzi jezire
sly a bratin kwoj toje wazut perestrasyosy sia i musil sia
poddaty; a korol wydiary toje, ze sia samy poddaty, puslyt ich
wzysklich wodno, lytko harnaby pobraty i porachy, ktorych by.
To barzo mnoho. A car moskewski wydiary toje, swiro bratin
uzynt, ze sia poddat. w ktorym on welykoje upanie ma, mu-
sil jiri i sam oklonyly sia do prymira i uzynt prymira
i sam sia na bratina pomstyt, ktoroho i z jeho narodom wy-
hubyt.

W tym roku 17. jezira korol w Moskwi byl, jak Carzyn
prystat odpowid i sam wojsko welykoje uholowal jiri do Pol-
sai; swiro korol J. Myl. wydiary, postat z Moskwy do helmana
Tioncpolskoho, rozkarat, aby wojsko uholowyl podwaroje, i tak
uzynt. Rozkarat korolewskim imenom wzysklim wojewodom,
i ksionrentom i wzysklim parom, aby karwy stawyl sia jak
z najbolszym Tadem, i sam helman uobrat welykoje wojsko i
wzyskli stawyl sia z polukojn welykoje i zjeikawsey sia
wzyskli potoryly sia z samdej storony Kamenia podolskoho
od Wotok obrons, ktoroho oboru bylo na 2 myli. Tak powi-
daly, ze jezira ne bylo tak w kapi wojska polskoho i tak
harnatnoho, a korakon jezira buto 12 tysiacy, ktorych oso-
bno staly, ze sia ne mohly stopyty w kapi i dla

oblarzenia, dla równości; a korol J. Mył. uirynowsky pzymirja wy-
iżat z Moskwy i przybrawszy sobi jezure Ludu niemieckoho neos-
poirynwajirny liaknuł prosto na Podole; przyiżatly do Lwowa
misiacia Septemoria 16 dnia wo wtorek. Kom Turiryn dowidaw-
sy sia ne stawyl sia, ani wojska nepuszył owde; a korol rozka-
zał do Wołoch, hedmanowi, albo korakow puszyły w perez. Toje
Turiryn poirawszy poirzał o primiria prosyly. Korol J. Mył. budzi-
czy wo Lwowie koty do neho przystaly opowidajirny, ze prosyly Tur-
cryn o primiria, rad był barzo i mowyl, juri sobi odporu tu
i ne pojdu dali. Koty but wo Lwowie osmodrywaly wszystko i
Katyranie i przedmislia halickoho prosyly J. Mył. kor. o swobo-
du i rozkarat im misto Budowaty i ratorizty na imia bra-
ta swojeho Karymira: bo wo Lwowie buty z nim dwa brata
Karymir Starszy i molooszy Aleksander. I były wo Lwowie 4 ne-
dli i 3 dni i wiyżatly w pialnyciu Okłowsyja 17 dnia a Karymir
zachorował był na ospu i oszał sia wo Lwowie poky aż ne wypro-
wyl sia, a molooszy Aleksander poużat iz korolom i przy-
chawszy do Lublina i Aleksander rozchorował sia na ospu,
a korol J. Mył. sluchał, a on nechočil sia osłazy i poużat
na korolowi chory; i sak umer w dorozu. A korol do Gdańska
poużat, a but i drachy korolewcy, najmolooszy umer, kotory
był biskupom Krakowskim narrairem i sak 2 oraz pmerly. —

R. 1625. Sejm był, na ktorom pobory wetykcyi nastaly. Tylko
 w ruskom panstwie dawalychmo po 30 poborow, a w inszych
 stronach jeszcze bolsze. Po tom sejmie na misniji zapusty duha
 wetykaja okazata sie na zachod solnic. Moze to was' horoz po,
 szot do Prus z wojskom wetykim, i nejaki Kalikan ktorysia
 but oriency w swowim u pana Dienoho u Wlocha, obriat sia
 horotewi a najbolsze duhowym na Ukraini hie Dnipr upada,
 jet w Dunaj zamok murowaty, i mislo szedly Kimciamy,
 aby korakij nechodyly na more. Wotromu dano szarby ne malyi
 i poichat i murowat i ludu szroci mat mnoho kitha lysi,
 cry. Koracij ukazywaly mu toje, ze to nepotrebnoje a tobi szie ne,
 bezpečne toje obejmaly sia szymyly, a on ich ne stukat, jeszcze
 chodit ich znawaraty. Ony szymyly szadu nejaki Samylo
 Sutyma z Czerkas jeszcze dwa pułkownyki z nym zobrawszy
 korakow 2000, poszly do neho i tak napawszy misiaua
 Awkusta skoro zapuslywazy do Melki Boryji szeloho dnia
 z wieczera to do swita szbyly wryskot lud jeho i nohy neosta,
 wyly, tylko szro na iraku byly wyjehaty 15 koni i szy sia
 ostaly; a szamoho szwo szorawszy napersze ruky mu szikly
 i za paruhu wlozily, a u pludny poroku zasypaly i po,
 stawily u stolpa nad Dniпром i zapalyly i porok go woty,
 nut w Dnipr; a na rorswili szkarbom sia dilyty kursakom,

rosławscy kilmow kilka i połom zrobyszy loje powhaly.

W tym roku 35. na sw. Mychala arybiskup Grochowski na arybiskupstwo wihal do Lwowa.

W tym roku po sw. Marcinie sejm był zwołany a słowny był rećny, sziro na Ukraini horay powynny, bo iholity knowa kora, kon' anosyly. — Horay rejestrowy sziro przy korolu sturied zaporozy, dowidawszy sie dze sud byi sziro sziro potroily a tamtom Sulimoju helmanom, poslaly do nich opowidajacy, ia nas Lachy chodiat byty, a jak przyimil nas do sebe, zebych, mo sie boronyly w kupi; ony im ne wilyty, bojayny siarodady i neystraly jej; a połom napysiahamy ich przyjaly do sebe do skopu, kotory barro poleiny byl i jak uirynyszy edradu z woj. skom aby im starszy ne wydaly, chozele ty samy nepohynuly. A ony dowidawszy sie o tom, samy sia dobrowolne daly; o ony wriacosy ich obiciaty im, ne pohyrete, a połom okowawszy ich odwerty do Warszawy do korola na sejm. Tamre postowe byly Lurecki, i Sbarski, prosyly jerele chozele w zchodi a namy meszkaty, czynyly nam sprawedywort a bych zdrajcow naszych do jid horakow, bo w tym roku piat' rary na more chodily; i porwoleno ich potratyly, kotoryi i smotryly sia na ich smert' i shialo ich 4 a dvoch uprosyl posel Lurecki.

R. 1626. po sejmie korol odihal byl do Litwy i sam prer tito bawyl sia. Wlonie roku na swiata Wety kodni z nedili na

11
ponedilok u Ostrohu pani wojewodzinaja douka ksieniny jara.
Tawskoj posredzy do zamku. karata sobi krob odwozly i dobywszy
sklepu, Nowe lezalo sily odia jej, karata jeho wiaty, koloryje ju
bylo zhyto, slyko krosy koloryje wriawszy. karata ikt pomzty,
i poswiatly swiatym Jeruikom i odwzty do Jaroslawia do swiat.
Mekki swojej i karaty ikt prowadzty z cerkwy. Noy Kus' wytkla
na pamiat' wyphadka Chrysta spasytela naszeho z krestamy
a chorongwamy tryumf koto cerkwy odprawowaty, aby z koto napast'
wiznyty, i tak wiznyty mnoho z koto Chrystyanistwa.

W tymze roku przed zelonym swiatamy i sub ne bez ktojs,
te Chrystyanom spravedywom bylo. Jeho Mytost' Mei Kute'
wiz episkops peremyski weduk przywileja, koloryj korol nadat,
wizakaly chodit do sw. spasa w horach, koloromu ne chodit do.
paslyty Krupetki; ate on majacy przy sobi krutewskich komi.,
sarow i przez rozkaranie ikt wizakal. Tedy Krupetki poikhal
na trybunal do Marusow do Piolihowa i udal jeho za hwat.
Lownyka: ze mia naukal, rozbyt z manastyra, w kolorom siko.,
dy maju na 30 tysiaczy i prysiali na mehd.

Tohor roku poswirashlyt' sia Lachom; hetman koron.
ny Thoneipolotni weduk swoich sposobow poikhal na Ukrainu
do oboraz wojewodyja ruski Danilowycza, wriawszy sia z oboru

25

a sedmý Týdý počal na odbyvaní starostwa do měst, hele ho,
zaki męskojut, i rozkazuje, aby zarowno odprawowaly poddan'
skwo jak misřirany lak i korepi, kotoryi sia odmacowaly; mys'
my tud ryčerstvi komusno ne prywytaj, bo to nam ne xwizaj;
ate sia prosajem xarkowaj nas a tasy stogjej myłostywy pane!
bo mozem sia na swizo wam przydaty. A on im odpowiedil, ze ja
ne dbaju o was, bo ja maju nad was listyckich ryčyrow. Skoro loje
ucity od neho, podiakowaly mu a meszkaria. On wolim pwi-
chal a Nimciamy narad, a but przy nim solnyk, obawyl trosky
kabarow, chodil a stawoju do helmana przykaly; ate swidomy tyk
rezy korak moroty: Myłostywy pane! daj pokoj, bo to was na
was, zebyste ne przykaly za wyhranie i budeł wstyd; a on toho
nestuchal; ate rusyl sia k nym, ktoroho skornuty w kruk
i ted we sam ulik i; lo za pomozaju koretkoju a dragony
jak mity potymuty; i lak do obozu przykaly znow wriaw
wła tuda, počal w dykij pola, chodiacy nimeckoju sidukoju
pomstly sie i lak jeho ze wryckimy wriaty kabary.

W tym roku helman polny pan Chazencowski umier
w obozi, kotoryj mnoho wojował w Moskwi i z starym
krukem lakie i z tym. W tym roku i inszych panow mno-
go pomerte: umier kionke Janosz Wysznionewski, starosta

Kremenicki, który sławyl podczas potrzeby do obrony więcej 10000 albo
 półtora. Takie umierali królowi Łastawski, który także czasu potrzeby
 sławyl Jysiaszowa Dudu, także pan Łukasz Łalkowski, Karol
 perejastawski, sędzią z kora kami ośmę król także 1000 Dudu sta-
 wyl, także Tybowski hetman pan Sapieha, który sławyl
 10.000 Dudu. Pan Bererenski podraszy umier, pan Chulihowski i in-
 szych mnoho pomierło.

Roku 1637. skoro pod sejm wemla się zwiastła na wiliju Panny
 Maryj Krommye i z suboty na niedilu o godziny dziewiaty; potom
 wesna była bardzo suchaja, nieholilo się niuroho rodyty, ale i tra-
 wy nie było a potom ohni porały panowaty, że mnoho miast poro-
 nito: Sokal, Kytlowo, Belz, Sambor, u Wyszni przedmiestia, u Jawo-
 rowi i we Swowii przedmiestia Halyckoję wosyśko i Koselow
 dwa i kiedomu się dostalo, - nie dosyl tu ale i Ukraina o tych
 ohniach majet sziro powiadaty.

W tym roku nowyna była przyniesena od Tymu, że tam
 dopier padeł Kroway i król tak wotyki, jak półtora funka
 słowiu i perun udarył na kaptyciu, kde jest u schowaniu pa-
 pijskaja korona. Mnich libajury nad miastom wolał: Bida łobi
 Bida Tymu! a był w bitych szatach na prorocestwo loje, kde
 mowyl: Kone łobi Belwaida i ty Kaparnaum! wornie się

do nebes smidesy do ada"; i tak lezi w Wołoch czutno buto
c jakomsi mału, ie mowyt u hospodara wołoskoho ne bankeli
nosyt.

Wymie roku Tatarow poddeto sia dwanaściat lysiarcz ko.
rotu polskomu i przysiahnuty przed hetmanom Konetpolskim
i ukazano im mieszkanie za Dniпром miece khorakami. Hetman
zas polny Polochi starosta kamenccki pijietałszy do obozu
porwołaniem hetmana welykoho koronnoho Konetpolskoho roz.
kazat wojsku, aby za Dniпр na leiu posty na zymu, rekomo dla
Tatar, ale bolsze dla khorakow, a khoraki byli neyzrenyi jezice
sia wojsko lachojz ne osmolyto, a ony juz znesly s chorongui
i diał natupiairy. Lotnirc wydiairy loje staly obozom za Bi.
Tjucerkwoju, mowiairy, poki nam piniery ne dadut, ne budemo
sia roziediaty, a ony sia bojairy khorakow, szico lub bylo na ty
stroni Dniпру postaly ujonost samym, szico ujonosty ne mi.
ty i krefylo sia, ie mimo jedyn zamok wosyt. Ten silachlyca
majury nadya, szico jet wojsko polskie, jiri sia khorakow
nebojno, wypadry z zamku zabrały ony podwody khoracki,
ony kareky daly do khorakow enaty, khoraki postaly skary.
ty do pana hetmana lachoho ne toho silachlyca, a on i lyet
postaniow. Khoraki wydiairy znewahu, ie nemohut odcieaty
sprawedywosty, uzyly sami sobi sprawedywost.

poslaty kilka sob chorakow odebraty swoje, ony potkowawszy,
 pobytly wsiek szro do jednogo i pana i panin i dity i wysyt.,
 ko zabraty, szro jeno bylo w zamku. Polom dano znaty do
 helmans polokoho, kolory rozkniwawszy sia barro postal cho-
 rozgwi piet pod kolorym bylo ludej sim sob, karat miso korai.
 koje wysiary, i ionok i dity, aby jedno byl Ausyn karat haby-
 ty, bo chorakow ne bylo. O wrom dowidaly sia koraki, pisalo ich
 a tysiaciu albo i bolsze ostajnoszy koje misto oddaly im, ze
 nikto nezaje, hde sia podily byi simsob kolnisiow, bo i radnoho
 xabydoho ne nazry, mowily szro ich poily. Olym helmans pot-
 ny pan Polochi dowidawszy sia, hde sub koraki postal za rynn
 i samko bytowi uinyty a korakami, ate redukaja, bo perske
 podostano ydow a korylkami, i Pawluka sziry t aydom, ze za-
 placial i tak pospywalo sia wojtko, nezrady o sobi, ne
 tak o bitwi, a Laszra sterek na toji i helmansowi dal znaty
 i tak naprawosy pobytly ich, Lytko samy ne znajut mnoho, jedni
 karus 000, druzyi karus 000, trech karus 000 ne mohut
 sia xadoty; a helmans ani potkownika radnoho ne karus
 szroby xabyto. A Pawluka karus ze szroho ne wyto u
 wojtku a kilkadeciat xairrych panow, walmistrow, poruis-
 nikow, / na witezju sw. Nykoly baya bytwa pred polskimy

swiadamy była, i starych polkowaykow pobyto. O tam koly sia
dowidat kaniler pan Lamajski, ratowal loko, sziro bez jeho
woli rozryly sia loko, bo skoro ja wstana, a loi choroby, ja do
je poharistwo anesu, a jezety umru, na wikki im nikto ni,
czeho newoznygt. I tak rozkniwalszy sia, zeby prowozesstwo
jeho spojnyto sia, amer przed wiliju ruskoju Chrystowa Ros,
destwa, w przedkarcuszy, z wsiok majetnoscej popow przed sebe
stady, cholicary im prawa i wolnoscy odobraty, byby ne uniju
ne perwozety i skoro sia a blizszych miok zoboty a kilkadzies
iok do Kamostia on kadukamy zabyt; i tak a loko niuroko,
bo pani Lamajskaja karata im do domow swoich a tym,
a czym przyjetly ity. W rok po panu kunteru Jerzika Soboi dnia
i Rosny od kadukow zabyt, spowidnytk pana Lamajskoho. Pred smer,
Liju wpyit pan Lamajski pekto o sworenoje i ohoni, a ony prawyly
ze to czystee, reboj sia.

A mery chorakami zdradex sia uirynyta, Pawluka sziro byl
percke w Warszawie, koly Salimu hublono, uproszono, jakoz byl
w Kamostiu po wyppusczeniu. Choraki obairzowszy, ze to iok zwe,
dono, wydaty Pawluka, Tomaszka i Czernuku.

Proku 1638. sejm byl o srodopostiu, na kolorom polbraly kow,
zakon starych, sziro iok choraky wydaty: loko to Pawluka, i
Wasyla Tomaszka i Czerniaka, kotory sia iok uratowawszy

sam poihat z nymy dobrowolne i tak ich postynard. A na U.,
 krajini koraki broily i Lachom despety ciznyly, N. jak muck byly,
 misla patyly, zydon rypaly jak kur, miichow w kostelich patyly
 jedni, a druhji kumra moloblyly, iediacy Nada zajmowaly, miara
 do boczok sozlyly, zywnost sobi kobowaly, a potom podiehalicy pod
 laiki obor wysylki koni zajmily, ze neboraka Lachy prawerdy
 pykhi musily picholoji chodyty, a potom Lachy obaczowacy, ze
 ate, poraly dla Poka o rakunek prosyly i tak poraly uirzly
 i na lry obory starowly sie, bo sie bojaly, a koraki Lachy
 i obozlyly sie tak polerine, chotij by milka lid dostawaly, loby
 ich nedostaly; i tak swio ran to Lachow sedak uirzly chotij
 samy shopy. Bo sie samy Lachy rachowaly, ze mowly ne pom.,
 nimo nindy takoi potreby u iruzjeh zemlak, ieby tak szlactly,
 koronnych panow pohynulo, jak luze samoho koraryzowa
 rosmiostow, poruiznikow szes? sob, oproice pachotkow, oproice
 Nimion, swio ich barro mnoho pohynulo, i osalok by byl
 wykynul, ze jiz szozowacy roszyd na storonu chodily by narad,
 ate nijak bylo a chotij sie hlo zbyrad, sam im na pomoiz
 ne sporo bylo. Polym poraly prymira prosyly, albo rairaj
 a hodu z soboji zaperaly i tak zaperly z hodu pored laickimy
 swialy i nakarand ion helmana sobi obyraty; potchownikow

nadano im polskich do každého Lysiača, a przy každym polku
Lysła Winiow Dragonow dla ostróhy lipsoi.

W lymie roku 1628. wesoła była bardzo suchaja, niechodil dopid
padaty, niechodilo sia niuroho wdyty, ani krawa i sira bylo ory,
mymy sie zakharato, to u swiat zetych moroz poprowat; a
sira sijano jaryny, to za posuchaja neschodyta, ai po S. Petri
doscia spat, to i porato sychoty.

W lymie roku i u przyszom nowymu bylo przynieseno od
zachodu, ze tam kole Lymu mnoho mist i set porapadato, a
w jonom misti koslet barro wetyki podczad kerania zawalyt
sie i ksiendza na kaladri, i wsrystkiu twiej Mblonych barro
mного pobyto. — A tu zas w Polsce sekre jako i presleho
roku ohni panowaly: Radymno wsrystko wyhorito, Jaworow,
Tysrowice, Skiryree mista pohority i przedmista, tak tez i
we Lwowie na kilku miestach pokazowato sie, i tak ze tymi
rozkoskami, a bolsze za borija woleja a nowoho zyka bylo
kotada po zolotyeh 20 a kreicka po zolotyeh 10 jezire i to by
niuroho, ate jui spomynajit sia jak perste byla pomsta lak.
ze i teper. Neclasyt sira po derewi chrobakowo bylo, ate
i sira horske, sira posijano, to i loje widajit w zemty
jakiś robaky. — Pomsta borija. —
W lymie roku koniszyja byla, i starosta wsrystko

remiešta do cicha karat przytupowały, a łoje by w Jarostawie
jarmarku... W tymże roku na nebi jakiś cuda się pokazowały,
i miesiąc księż się był zadił, tylko z pod północy, a pogodny woi
noiry taka pełnia była w nebi.

Roku 1639. urodzaj Bóg dał nad spodiwanica, bo się bojały
sijały, sziroby było urodzaju, i tak mało sijały, ale Bóg dał
wielki urodzaj, że kotoda żyła była po złotych try, koroczka
półmiska po krosy dwajcień i wszystko było łane.

Roku 1640. Przed zetynymy swiatamy w zetwek łody było
cara Konstantyna, o godziny 12 w Lwowie na mostki zapętyło
się i wszystko przedmieście zchoriło; do godziny 18 rachowano
sreść tysiącej domów chorilo.

Roku 1641. Skoro na jarmarku jarostawskom u Jarostawie
mor się pozał, trwał aż do roku. — W tymże roku wtady,
na lwowski umierł Tysarowski w sercu na swiatoko Theo.
Dora Tyronek.

Roku 1642. klasztor zatorien w wojewodyńskim dworci na
skitnyu i przymorok pozał się nairyucety takim sposo.,
bom: tuż stody wykraty domów pięć sziro w Jarostawie
ponymyralo, bohatych ludz sziro najbolszych, byli reiry
przyneśli do lwawa i żydy w Lwowie przedmieście pokupiy.
ty, i tak z tego pozał się przymyraly po matu po matu.

Włomiec miński syn p. Mychałow pojechał do Turok i zepo-
wikzył się, i sam umierł w Turku, a do Lwowa łowary przy-
prowareno i z tego mor pojechał się w miński i na przedmieściu,
do Świątłych Piaknych zaneść, i tak pop i diak i mnoho
tudej pomierło w tym roku.

Roku 1649. Pascha w kapi Kłostija w niedilę, zycio na
przedmieściu burenti, Świątly Jurij pohoril.

Roku 1644. umierł starosta lwowski Mniscok przed Kołdes,
Lwom Chrystowym. W tym roku na polski zapusty do wety,
także pojechał wo wlorok umierł ksiądz biskup lwowski
Grochowski.

Roku 1645. cerkiew s.ś. Piakny w Lwowie gospodar wołoski
zabudował i poświęcił w tym roku.

Roku 1646. król polski Władysław IV. zszedł wojowady na
Turka i radiań był tu szwedzi, którzy wety byli wbytkij
wsiudy czynili. Senatorowe i reia pospółta do niego nadopu,
słyty, wojny z Turynom miły nadzwolyły, bo iszere prymirie
było nie wyjeżdżo.

Roku 1648. król Władysław przed Woznesieniem
umierł, po kolorocho smerty w tyden wojsko polskoje kwar-
ciannoje, koloroje na korakij było poszto, skoro na wiosna
na Ukrainie, Bohdan Chmelnicki z rejestrowymy korakami
rebeliowanymi i z ondoju konjurowanymi kabuskoja, pod

Łożymy wodamy xbyły i w breck Podynaik na poroich obor i
 żołnirz żywien ro wsimy dobiamy, oruzjem i armatoju rak,
 chwalyły i w newolu tataroskiju helmanow Polockoho ko-
 ronnoho, Kalinowskoho polnoho a mnohy szlachty. Radaly.
 Łohda Polocki dosyż animusno strofował Chmelnickoho:
 chłope mowyl; cżynie tak xainomu ryerskowi od tataroskij,
 / ktoromu i zwyliaku popyrywawaly / xaptalysx? Ktoromu od-
 powiديل Chmelnicki: Ne chłope, soboju mowyt i inszymy a to,
 boju, i nalykmiel. wydal joho tatarom i okawan ro wsimy.
 I toho oboru tawo jedyn dla opowidania eruda tak zname-
 nitako xachowan i to w sermizi nie w otawabach wyjstol. —
 Polom chokurował sie Chmelnicki u senaku i u ksioniond
 i u panow wetykiel, ze ponewoli uirynny musil, boro-
 niacy sie y ze jemu potkownyki nad korakamy laickiji
 kryudy cżynny wetykyi i wsemu wojsku xaporoskomu, star-
 xenskwajury, osobijwe Czaplynistki, chorury korunny na to
 pobudowy xonei polskoho. Proyl tawo o przywernenie
 wolnoscy dawnyel wojsku xaporoskomu, posty na komroka,
 cżyja wyprawowy do Warszawy, kolorym obicano bylo pod
 kondyciamy pewnymy wse prez komisaron, pana Wisicla,
 wojewodu bractawskoho i inszyel do Kijewa na komisyyju
 wyprawowennyel, przywernuty. Are Chmelnicki rozistaw

było polkowickow na wsi Sborony, na bituju And. na Sewer.,
siczynu, na Polisie na Rusku Podolu, na Wołyn' z korotkami,
do holorych nawenij chłopskwa wiaręto iac, i dobywały mieste,
czok i miest, słaćku i rydois y laćkow wsiek w peń stynajury
a dobra u wsiek skutom dobyrajury i odbyrajury i ludej
newynnych habiaury, kosćety i klaszory Topicury, osoblywe
Krywonoś na Podolu łoj broit. Tedy ksionienka Dominika
butawa kelmeńskuje majury i Wysneweicki i Ołorog pod,
czary koronny, holoryi wojska reimentarami były, so wseja
słaćkoju i żołnira bylnak bolsze nyły na piasoćciak bysia,
czy ka Konstantynow pod Dylawij, zancławery komisiji z
Chmelnickim były sie xerwołyły, aże wojska korotcyi Ordany
i chłopskwa nerzyronak kupamy perestraszyły ił wetyko,
slyju swojju. Tedy wsi noiru z oboru bez podjertki u irym
kło moh i z irym kło moh i hde kło moh, armaty, osuryja
i dobra wsi zostawgroszy, udeky, ka holorymi Chmelnicki ze
wseju polukhoju łojer miśtam wsim czynicury, aż pod swaic
pupiatnuł, ksionienka Wysneweickoho honiaury, holory
pred jeho przyjstom z podczasył i Syniawskim wsi
klejaoły i złoto i srebro od miśtčan i klaszorow i kosćo.,
Tow i cerkwej poodbyrat na wojsko, obciujury sia boronyły

Lwowa i neodstapny misla i misliwan; wszakie szoro po,
 styxaty o korakach i ordi powlikaty. Wysnawetki do Lamo-
 stia, druzji do elko mohi, a Chmelnicki od misla na dwa
 krod slo bysiary czerwonych stolych dany wzawosy i katoha
 im zostawosy pod Lamoscia podiakrawi. O tom ksienie wi-
 domost wzawosy obslupyt a Chmelnicki i od Lamoscia dan' wzawosy
 obslupyt i posty do senatu wyprawyt, wolajary na korola Hary-
 mira, kotoso i korona usia chodia obrata, kolory natychmiat
 pypat do Chmelnicko proa posta swojeho i usluhyty iadat im
 na Ukrainu, obecujary im i to vse prebairyty sziro porobyty
 i o sziro prosyty darowaty na koronajci swyjei. I usluhyt Chmel-
 nicki zo wosim wojskom na Ukrainu, upominajary szlachne
 universalom swoim aby Rusi poddanych swoih nehubyly,
 sziro i korol Tyslom swoim podweryt byt.

Ale ordy tud nezyczonij z soboj do pohanskich kraiw za-
 liachy do plena. Byt sziz i tutod wsiudy, kudy bylko pryjisty
 wojska korachy. Byto i powisria nija kojis, bo tud mer obrat,
 sne wsiuda na holowa nawet y w samych ich wojskach na-
 bari na bichurki mnostwo ich wetykoje na dorozich i
 na Ukraini amerto i z samych Tadar Lohaj Pej, car ta-
 barshi umer i koj Trywonoi, potkownik i inny mnohyi

po zwrocie od Polaki. Lwow broniacy sie, przedmiatli samy
spalyli wsi okrahom, wodu olniaty byly koraki rury poperety,
nawozy, ramku wysochoho dobyty i lud wyslynaty, takze po klasz.
korack wse potraty i po cerkwiach i lud jedyn Zabare wybraty,
Drubij od meira pohynul, brelij od hotodu, celwerelij od powi.
sica. U cerkwi s. Juria grupa 54 zabitych ludiej i Zabaryn na
samym prestol upadry rozbywat sia; u Bernardynow Ausyn swico
byly poukikaly dla oborony, na pial sod i bolsze postynano, takze
w misli na retusra, na watach.

Roku 1649. koronacyja po brack korolach w Wrahowi byla i
sejm kronedelny, na ktorym znouu pospodyloje ruszenie na
korakow uchwaceno. Wyprawceno i komisarow bylo: pana
wojewodu bractawskiego do korakow, ate a toho niuroho, bo tedwo
nared u pokoju weimuly sie konkludowawszy i ostorgwszy
komisyjju do setnych swiak pod kondyicyjamy pewnymy pokoj
zawerszy, aby koraki pod Horyni i Steur i. Przynyl dalej nera.
chodyly i zaloku swoju mily i po kamenei podolski, a Polacy
a jeko boku tu nym neperechodyly; Ausyn tyz aby po mistach
i po setach nehubyly, szizo jednak ne spodyly Polacy, bo
mnostych i duchownych i swiatkich, wynnych i newynnych
na pal postywaly i pohubly tajemne i jawne i naidia

czyniarczy i karidy w swojej majestnosci wslachlych. Sierio i Rdy
 sia doneslo Chmelniczkoho, neschozil pokoju i z hody radnoj, lubo
 but punktla postlat do krota, aby wojewoda kijewski rawose
 Rusyn byl, i kaszkelan i metropolyt w senaki aby nasidat
 i Unia aby po wsiudy znesena byla; wszakie i toho weniiej nedo..
 mahajury sia hodyly sia, osnowyl dla nedobrymania slowa i ty..
 ranstwa nad Rusiu liackoho srogoho. Redy Redy mista i mista..
 ka wysykaly na podolu, dobywajury Ostropola, Polanneho, Krasy..
 Towa, Korslanynowa staroho i nowoho i inszych Siniauska,
 Zbykwa i. p. Koraki poraty, nastupowaw post Petrow; Meriy..
 boria dobywory w pen wystynaly i spalyty, i Lachow z samych
 krajow wybyty. Usluply Lachy az pod Zbaraz misto i okopaty
 sia podzine, a Koraki za nimi z deteka czekejury konia postu
 Petrowa, w psalok Redy samij z weirera przybyly i wory sia na raw..
 trie na 12 Apostolow skors kisionie Myxawciki i Jeremia Ho..
 rybut a ruszoko pokotinia Lach swager pana Lamojzskoho
 i Koneipolskoho choruroho. do oboru toho, / Pde byly star..
 szymy pan Belski Tirtaj, pan kamenciki Las korunski, pan
 podczasy korunny Ostrog, pan chorury korunny kisionie Ho..
 secki i inszy panowe a powitow kamencikoho padolskoho, pan
 Siniewski, starosta lwowski i z powiata wodynskoho zobranj
 w tysiacach 18: / wyiehat, na tychmist okornuty jeho koraki

w sobotu po s. Petri, i tak rasowu okopawszy ich na srisie nyl
w sryje stojacy a z ordamy sherehty ich przez nedil pial, ai od kotodu
i strachu podychaly samy, malo sriso ich porostalych beosurino
wysly na pistrych nohach, i dosta chowaly po dorori i po mistach.
Kotorym nedosik sam korol z sposotylym ruszeniem w pial ne,
dety w tysiacach ceslyry desiatykh posrowszy pod Zborowom okotory
od korakow i Tatarow, hie sam Chmelnicki, Chert, car ukrainski
haduerg, tak naknaly w sak Lachow, ie ai sia po pod wory i w wo-
ry byly, przed kulamy y strylamy, hie kotorych pokynulo myaly pod
Zbarazem, ai o prymirie sam korol prosyt, i obicawszy korakom
wolnosly i nadawosly na pysemi pod Awony my kondyccyamy po
kij raper sak z wojskom raporoskim, jako iz chanom krymskim;
sriso wse na prysydom sejni przy korcu kotory rok w mily polwer.
Dyly i wierzny my irasy sak u shodi zyly. A sak na kot iras az
wosi pudzieryny byly oblazeny i nedobytki zbarazkyi, pod py-
sawosly sia w prod na tyri punkta: z kotorych najperedijiszy
tyi byly: a) aby korakow 40000 bylo rejestrowych; b.) aby Cech-
ryn oblyzyna Chmelnic kotu zowsem obywtiom swoin w oboty-
cy, przy bialawi wojska raporoskoho wierzny my irasy woslawyt;
c.) aby po Dnistra po Brestaw i iniszy mista prosly Terawry
do Dnipra ai, i od Dnipra do hrany moskowskich wse kora-
ki byly, hie nihoj zolnir stojaly nemajet, d.) aby wojewoda

kijewski zawsze Rusyn był i wsi uniaomykowsie w kijowskim,
 brestawskim i czernychowskim wojewodstwach Rus: były; e.) aby me.,
 przopięta w senacie słotei mił; f.) aby unija wsiady anesena była.
 Insiyi punkta drobnizyi były, odgrajciel w tyerbi.

Życie

Włodzimierza wielkiego.

Tej swiaty i równo apostołny wetyki kniaz Władymier syn
 był Swiatostawow, takie kniazia kijewskaho, rodu wariaška,
 ho; perwiy botwanom kłaniat sia, i wetykoje staranie wedłuk
 przedania olei swoich ohotycanych czynyt. Olei jeko Swiatostaw
 mit brat synow: Otha, Jaropotka i jeko. Jaropotk po smerti
 ota swojego kniazit w Kijewi, Oth w Cwruizewi i wo wsem
 Polisiu, a Władymier w wetykom Nowhorodi. Jaropotk ubyt
 brata swojego Otha. Postyszawszy Władymier, ia Jaropotk ubyt
 brata swojego Otha abawajury sia, aby i jemu takie loho
 przez zradu neuczynyt, iszol za more do Warjah, a Jaropotk ro-
 zumijury, aby Władymier uket, wzial wetyki Nowhorod. Wła-
 dymier zobrawszy za morem wojtko wetykoje roznych narodow:
 Warjah, Stawian, Cudow i Krywiczow, puszol znouw do Now-
 horoda, kolosy wziawszy postal do brata swojego Jaropotka,
 oznajmujury jemu, ia idet na neho miedja smerty bialnej:
 postal bez Władymier i do kniazia potockoho Roswolda,
 aby jemu doirku svoju rozhnid za zenu oddat: ale kniaz
 potocki nechohit. Władymier majury wetykoje wojtko, rozmaj-
 loho Dudu, iszol na kniazia potockoho, ubyt jeko i dwow
 synow jeko, a doirku jeko wzial sobi za zenu. Prylaknut
 polom Władymier z onym wsem wojtkom do Kijewa na

brata svojeho Jaropolka. On nemajúry prolywko Władymera saka
mnoho wojcha zaper sia a ludom swoim w kijewi. Władymery
Władymer pod kijewom shopat sia i postat do wojewody kijew.
skaho Bluda, namowlajúry jeho, aby jemu spryjat zabyly Jaropolka,
polka, obicujúry jemu wetykijiu nahorodu i czešt. Wojwoda
Blud loje jemu obicat sprawyty, bo po imeni swojemu sakije
i dila pokarowat, obtudne a panom swoim postupujúry. Po to-
ho času crasto Blud posylat do Władymera pokarujúry jemu
čas prystupi oznyty do kijewa, a sam myslit ubyly pana
svojeho. Radyt Jaropolku ubikaly i kijewa: Jaropolku newida-
júry rady jeho, postuchat, ucht i zaper sia w miedzi Kodyn-
na odri. Władymer wriawry kijew postat wojsko svoje do Ko-
dyna i obleht Jaropolka. Inowu Blud radyt obtudne Jaropolku,
aby sia poklonyt Władymeru; on nerajjúry o Kodyn jeho ust-
kawry ihat do Władymera, a Blud polaj oznajmowat o wsem
Władymeru. Ojydat Władymer Jaropolka w Teremni polwarku
obciwskom. Wady pryjhat Jaropolka ihotiary sia poklonyt
Władymeru, z konatka dwa Warjaha meizany na dwerak wzialy
pod pazuchy Jaropolka i na tom mistku ubyly jeho. Tak Wla-
dymer sil na wetykom kniazeni kijewskom i byl samoderice
woscho kniazenia kijewskaho; skawyt po wsem panikwi swojem
botwany. Najperwij postawyt botwana Peruna najbarszeho w ki-
jewi na hori, na tom mistku nde seper cerkow swiatoho Wasylia;

i po innych miastach drugich botwanow, ktorzym imena, nizze wst
opisany, czyniacy im ofiry, czest i poklon boski: Sakie i ludem przy
kazowal pod strasnym karaniem, ofiry im czynily i za boty ich cetyly;
a jestyby ich nie choteli, Sakim majestatosy i dostoinstwa obyrano
i smertku karano, czeto wie lade wo wsem panstwie jeho, zarozno
karaniem jeho nazywajucy ich botkami, ofiry im czynily. Do wetyk
koho zax Nowhoroda Dobrynie krewnoho swojeho na misie
swoje poslat, kotory przychawszy do wetykoho Nowhoroda, Sumie
jak Wladymier w kijewi Sak i on tam czynyl: sawyl botwany,
botkami i imenami Sakimix nazywajucy. Klanialy sia im,
ofiry czynily ludiej prymuskat. Majucy tedy Wladymier pokoji
ot wsich storon, neprowsliaktywosclju niewiel byl wetymy opano
wany. Mit szest zen: perwaja Rozhnid, z ktoruju synow cetyry
mit: Szastawa, Malystawa, Jarostawa, Wswołoda, i dwieki
dwi. Wtoraja Hrekynia ziona brala jeho, z ktoruju mit: Swia
Lopotkas kotory potom bralow swiick Mliba i Borysa poraty
wat. Trebaja Czchynia, z ktoruju mit Wyszestawa. Czwerta
ja Czchynia, z ktoruju mit Swialostawa i Mibystawa. Pia
taja Bottharynia, z ktoruja mit Borysa i Mliba. Szestaja
potom byla Hrekynia, dla ktoroi krescyl sia, z ktoruju mit
doitku Maryju; Saja Odana byla za perwoho Karimira,
koroła polskoho, Saja wedyta Botestawa imitoho, kotory ubyl
Manistawa byskupa krakowskoho. —

Mit kři Wladymer i podtoinye piatso, u Myschorodi
200: w seti nad Bereslawom; jednaki nedozyt jemu tyck bylo,
ate jespere i panny kotoryja mu sia podobaly i ot murora zomy
brat, atbowim byl wetny nesyt bludom jak i Solomon; toji
czynyl Wladymer, hny jespere w temnosti botwochwalskwa zo-
stawal, a potom hny byl nebesnym switlom proswiszren i poznal
prawdu, a Chrystyanynom zoslat, ot toho czasu takych spros-
noskej i sam neczynyl i drubym toho zaharowal i boronyl.
Iszol Wladymer z wojskom do Lachow i miedlo ich Premyszl,
Czerweno i innych mnoho potral; toho roku i Wialyery
zwojewal i wtozyl na nyck dani ot pluka po szeljahu. Roku
zas 984. iszol Wladymer na Galwiany i zwojewal wsie zem-
lu ich i parysedory do kijewa czynil ofiry batwanom. Wtoj
czas Chrystijanyň Marjaha z synom jeho Iwanom ubyl; jako
o tom w zytkij ich ob szyrnij. Potom iszol Wladymer na Pol-
tawy i tam ich zwykariwosy pokoj z nyimi wierzny uiznyl.
Kdy zas Boh woschodil wybraty sebi Twej nowyck,
postal lasku swiatoho Duka na Wladymera; kotory jak
ot sna temnosy botwochwalskwa otknuwrysia, do pozna-
nia prawdywoho Boha wyszol, swidom prawdy proswiszren,
swiatym kreszreniem wozynowlenie Bohu sam sebe przywet
i wsie ruskuju zemlu nasru proswilyl.

Tut w krotci o kreszreniati naszoj ruskoj zemli, jak

mnoho raz i za izyjeho panowania krestyła sia.

Perwoje krestyła sia Rus' i narod slowenski jeszce od swia..
loho apostoła Andreja; bo swiaty apostoł kudeś w Thesoni
puszył sia Dniptom w horu aż do wety koho Nowhoroda, i pry..
szedł na hory kijewskija blahostowi ich' i krest swiaty na
nich postawyl, hde leper cerkw swiatoho Symeona skit, proo..
kujury ich' na tej hori a pry nej innych milo anamerykoje i ichwa..
tija boziju napetrenoje malo chrišcianskoje byty i wira swia..
ta worzijaty. Mnoho ludaj, holoryi sam izty wiry Chrystowej
swiaty apostoł nauirywosy i okrestyl. *)

2.) Krestyła sia Rus' roku od rozdelowa Chrystowa 863 ot
folija swiatoho patrijarchy konstantynopolskaho za čara
Mychajła kreichaho. **)

*) Prydojel lilopycia prepodobny Nestor, ie i s. apostoł Pa..
wel byl uirary i propowidajury ewanheliji Chrystowe w My..
syji i Illiryku, jako w dijanjach pyzet. Mysyja zas u Illiry..
ku slowenskaje jest zemla. Polom s. apostoł Pawel postal
stowianom učennyka swojeho Andronika jedynoho x Sedmide..
sia apostoł, holory uiryl i krestyl w Illiryku i Mysyju,
to jest w Botharah, w Bosri, i Morawi, hde polom w Pa..
nij epyskopom byl.

**) Od holorych ter na prosbu kniazej slowenskih swiat..
potha, Kostyštawa i hoičta prystany buty stowiane u
Rusy uirylaty wiry Chrystowy Methodyj i Kiryl, synowe

3.) Kreszyła się Rus' roku od narodzenia Chrystowa 886.
za Wasylja cara kretkiego Makedona; za łoch patrjarchy
Fodija, od których przysłał był na kreszenie Rusi przy knia-
zi Ołhu mytropoljy Michail, który przy do nich przykładał.
wyliakaty po nem aby perwij cudo jakije znawnoje uwrzynęł,
a on przykłał ikt jakohoty cudo potrzebowały, ony rekły: kniży
ewankelije kłoraja uwrzynęł wimy Chrystowej neikaj budet isky-
nena w ohoń; jisty ne zhorjyt, polom pornajem ikt wetyk jest
Boh. Metropoljy karał wetyki ohoń na seredyni miesta na
kłasy i wotrył swiatyje ewankelije, a sam pod nieowry ra-
ky w nebo, mołył się Hospodyna Bohu; a przy drowe wsi zho-
nyły i ohoń pokadł najisty ewankelije wse cudo. Loje cudo wi-
diaczy, mnoho uwirnyły w Chrysta i kreszły się.

4.) Kreszyła się Rus' roku od narodzenia Chrystowa 938 za
swiatoi Ołhy kniakyni ruskoj, żony Ihorowy, baby swiatoho
Wladymera, kłoraja irdyła do Konstantynopola dla wimy
i kreszenia swiatoho. Tam kreszył jej swiaty patrjarcha Po-
tyjewskt, a sam car kretki Konstantyn osmy przyjemnikom jej
wo swiatom kreszeniu był; kłoraja wernawrysia mnoho
w Rusi kreszły. Ale wsi byli cobyry neukoronyły się dla
czestych wojn i kniaral poraniskich. Porwar i Ołha syna.

Ataweka zainahot swa a Solunia: tyi dwi tom swiatym
złoty Stowenski Gylery i peretolyły na jaryk Stowenski
kretki kniży sw. ewankelije, apostol i innye.

swoho Światostawa nawernuły do wiry Chrystowej ne mohli.

Piety raz doskonale krysztalowa Rus' lakre od Kon.,
 skanynopota za swiatoho rawno apostołnaho wetykoho kmia.,
 zia Władymera wsei Rusyj samoderica, a zec caryj kreticki Ma.,
 sylia i Kostantyna, a patriarchy konstantynopolskaho My.,
 koły Chrystowetka, roku ot roidestwa Chrystowa 988. jako
 nasz rosyjski krojnykar swiaty Nestor Swideryt. Chodoraja lak
 sia skato: Poiraty psychodyty do Władymera a roingih panstw
 i narodow, cho liciry jemu swiju wira: kady z nykh. Najperuij
 pryory wry Mahometowy. Władymer spyta w ich: jakaja ih
 wira? onj odpowidaly: wirujom Bohu, a Mahomet nam porwola.,
 jet ion mily kolko etko chowirel i rostkoszej w szelakih casy.,
 waty, kolko obradowaly sia, swynoho miasa ne jasty, i wyna
 ne pyty; i inyi nestusenyi reiry powidaly, kolorykh ne prytoit
 i pytaly. Władymer oichone stuchał o zencach bo byl zencolubel
 wetyki, ale obriranie i ne pykie wyna jemu sia nepodobalo
 i mowyl do nykh: iny nemozem bez wyznako pytia byty, po.,
 newar w Rusi wse wesle i pryjara w podpytju jet. Posom
 pryory Nimij, Rumlane i Sydy, zalicajury koido z nykh swiju
 wira, a on radnoi sobi nepodobal. Choz crasu i kreticki
 carewie Wasyl i Kostantyn a wetykimy podar kami pryta.,
 ty kiryla syltorofa do Władymera, mezy kolorymy podarun.,
 kami i zapona kalfowangja, na koloroi byle wloroje

pryszestwie Chrystowe, Arasny Sud. Swiaty Kiryl obzyna na,
wirał winy Chrystowej i pisma Wladymira, pokaruj winy jemu
prorocestwa o Chrystu od jowalku swita; wy koniu zas o wote.
rom pryszestwie Chrystowom i Arasnom Sudu. Skonczawszy
mowal Odat jemu zaponu, ktoraju Scarywszy Wladymir
spytal jeho swita to jest: Swiaty odpowidil jemu: przyjed hos.
pod Boh prawednyj Sudia Sudyly wsich prawednych i krysnych,
jednych byli postawyl po prawicy, a druzych po lewoj; ktorzy
budut po lewoj to wsi nekrestywny i krysny; tych wsich
posled do pekla, wo okni wurny i muly, ktorzy zas budut
po prawicy tych przyjed do carstwa nebesnaho na wurnoje we,
selyje i newymowny i a rozumom luctkim neponialy soshosy
i ulichy, ktorzyk wura budut zarywaty. Wladymir wost-
chnuwszy rehl: swiastlywyi byli, ktorzy na prawicy stanut,
ate beda kym, ktorzy po lewoj. Swiaty zas rehl: i ty po pra-
wicy budest jesty sia okresty i tych wurnkow perestanesz.
Wladymir wziat sobi na rozmysl i rehl do fylozofa: rozmy-
sloju sia i dobre sia widaje o wsich wirach. Obdarywszy fylor-
kofa spuslyt jeho z cresti ju. Po otirdi swiastoho Kiryla
sorwat Wladymir wsich bojar swoich, ludaj mudoznych i sta-
nych i rehl im: oto przychody do mene z roznych panstwa
i roznych wir lude; winy Machometowy, Wamny, Zydy i Rym-
lane, chwatajny kordy z nyh swoje wiru; na ostalku przydy

Kręki, ktorzyi barzo dawnyj reiry powiadały, porawoży ot pro-
 czalku swiata, aż do seho času: a nad wse powiadajuť, iż pro smer-
 li każdy czołowek woskresnet, i jesty ikho bude dobre lub na
 sem swiety cżynny, toj w nebi na wity ulichy niewymowajja
 rarywały budet i radowały sia; a ikho rad' lub na sem swi-
 ti zle cżynny a luboty i dobre cżynny, a ne bude Chrystyja-
 nynom, toj sem w pekli na wity w ohni neuhasytom mury-
 ly sia budet. Reki do neho senat i wsi mudryi tuwe: nikoty
 nikto swojeho ne hanjst, ale zawiży każdy swoj chwalyt; jed-
 nakie by wetyki kniari, jesty chwilek, prawiudu poznaty, to
 majest mnoho mudrych tadej, poszły iť po wsich zemlach,
 nechoj obairat koiduju wiru i jak chlo sturijst Bohu: a po-
 tom wyszedzły dadut lebi i nam sprawu o tom slowodno.
 Koloroi rady ustuchawery Wladymet postal desiat murej
 mudrych po wsich zemlach, na wywidowane wiru i jak chlo
 sturijst Bohu. Postannji od neho w roiznych skoronach by-
 ty, przytadajury sia i wybadajury o witaich i jak chlo
 sturijst Bohu. Na ostalok przykaly do Konstantynopola do
 cary Masztyja i Kostantyna, powiadajuřym przyznanu przy-
 du swojeho. Cary rad' rady im byly, i oznajmyły swiatyj szomu
 patrijarszi Serkiju o nyich i przyznanu przyidu iť powiadały
 jemu. Swiatyj szu patrijarsz karat ukrasyty cirkow i praznyk
 uřynny, i sam u koscilownych aparatach a mnozymy.

episkopy Starbu boziuju odprawowal. Cesary pod czas Starby
bozjoj wprowadzylj postow do cerkwe; ony obaczyszy ordozu
chwalj bozjoj i pisni wdziacznyj barzo sie udziwylj, a rozumj
ly iz na nebi a ne na zemli stojaty, albowim swidylj ich
byl na tej czas swiat nebesny, i byly wo widinyj. Skonczywszy
naborienstwo wriaty ich cary i kojne uirlywszy i oddarywszy ot,
puszylj; a kdy postannymi od Wladymera weniuly sie, on znow
wsich bojar i ludaj swoich mudrych corwawszy, kharal postom
pred wotimj tde swiro widylj i slyszaly o wsich wistach i ostu-
sach bohoro powidaty. Postanni powidaly nowiary: iz sia nam
iadnoje naborienstwo i wira lek ne podobata jak hreckaja; bo
kdy nas wprowadzono wo cerkow, tde sie ony bohu swojemu
molat i naborienstwo swoje odprawujat; widityjmo tam
newypowidymujuj ordozu ich wo cerkwy i spiwania do sluchania
barzo wdziacznyj; tde nas wsich oblatk switly odinul i by,
tyjmo wsi wo widinyj i zdato sia nam, iesmo ne na zemli
ly ale na nebi na tej czas stojaty: i nemasz ni hde
sachoko naborienstwa wo wsich narodach i wo cerkwach i ot,
praw jak u nyich. Tedy wisujem iz przewidywaja ich jest
wira i prawdyjny Boh a bymy kotno ludnyj cywet. Rehty
bojare do Wladymera: jestlyby wira hreckaja ne byla praw,
dywaja, soby baba twaja Olha newiryla, bo newirdu byla
barzo mudraja. I tak Wladymer wiru swiatujuj hreckujuj
jako swiru na swidylnyku obaczyszy i poznawszy iz

ona jest najprawdywszaja rekt: sziro uagniu? pojdu w zemlu
 ich i otmu miela ich i najdu tam ucytelej; a jak umyśleto
 tak i ucygnu. Dobrawszy wojsko welykoje iszol do Tawrythi, sziro
 teper Derekonom zowut; boje miela i Cherson wriawszy postal do
 carej rycerziny sobi sestry ich Anny za matronku; a ony odpowity
 nemax u chrystijan takoho zwjoreju, aby za nekresciennych ot.
 dawaly, jesty sia okrestysz to ne bylko boje, ale i bolszoho to jest
 carskwa nebesnaho dostupysz. Wladymir odpowidyl: jurem ja
 dawno upodobal sobi wira waska, hdy m jesece postlow moich
 posytaal; przystale tedy epyskopa, a ja okresturu sia. Wdiaz
 nuje nowynu uslyszawszy carewe namowlaty sestru swoju,
 aby iszla za Wladymera: kobotaja lubo i necho lita, jednak uwes.
 rajniery spasecie tak welykomu narodu i pokoj otorgeny swo.
 jej proirwolityla. Dzebor ichata carewney a welykim mnoistwom
 kniazal krekit i epyskopa do Chersona: hde przykawrszy
 tedy byla wprowadzona na palae zamku chersoniskaho, na
 koj ciew a nakla Wladymir odlij i porzal byl wie outny.
 ty o woi swiatoy, rozumijniery, ix to jeko bohowe pohani.
 skie skaraly; ale carewona postala do naho mowleire: je.
 sty chowesz widity, kresty sia, inairej ne budesz. Jesty sia
 okrestysz ne bylko letesnoi ale i duszewnoi slipoty proz.
 budesz, a sziro bolszaho carskwa nebesnaho didyrem zostanep.

A on reče: Jeste li prava da budem, potom porajni, ier wira chysty,
janstheja jest prawdywaja, i boku ikt nad wosi bohy! i karat
sia krestyly; a kdy epyskop jeho porzat krestyly, shato sia
anamenihoje crudo; atbowim skoro lytko wsluzył Wladymir
wo swiatyju kupil, naraz jak tushka u ozej jeho spata, i wi.
Odit jasno jak i perwij i radnoho bolu ne mit: jakoby nihoj
na ciry ne horit; raszro crasto stawyl Doha wo swiatoi stroj,
cy jedynako, mowiacy: kaper porzatem prawdywako Doha. Na
swiatom kreszrenii dano jemu imia Maszy. Poswiszren
budiacy Wladymir duszeju i lilom, radowal sia; szro wydia.
cy bojare jeho mnohyje u nych krestyly sia. Alirynysy Wlady-
mer wesile wotuch wywazaju i wriawry blagoslowenie i
nykropotyka Mykhaila od swiatyjszako patryarchy Serhija ca,
ryporodstoko ihat do kijewa. Khdy pryjihat lud pospolyty
u wetyhoju radostiju jeho wyhat. Prjwiz heri na koj crast i
moszary u soboju swiatoho swiaszrenno muirenyka Klemen-
ta i uirenyka jeho Ahaflanketa i innych nemato, obrazy,
knyhy, aparaty i innyja narynia cerkownaja; swiaszren-
nikow, dyjakonow, inokow, diakow i rozmaitych remesni-
kow u Kreiji do kijewa. Potom narnacyl den wosemu
pospolszemu do kreszrenia swiatoho i karat po wsem
mišti. w kijewi klykaly mowiacy: jeste ikto ne budet
soko i koho crastu na ryči porajnoj tak bokaty, jak i.

ubohy, Aary i motoly, newolny i wolny, koj bude hospodynem. Iu-
 su Chrystu Bohu prawdywomu i mni protywny. Toje bude stysza-
 ry iszly, wsi cerasu narnairanoho na ryzku poraj nuzi; Ide sia
 koty wie bylo wety mucho obajcho potu wswelakoho, worasta
 ludej zobralo; i sam Wladymier zo wsim kretkim duchowem,
 stworn sam prybyl i karat uwijly bolozym u wodu hlubszej,
 metym zas miltse; a swiaszczenikom pry berehu stojary ich
 kreslyty. Swiaszczeniny kordomu x nyk dajary osobna imena
 i motylky nad niny do kreszczenia swialoho nalezajary cy.
 Sazary, kreslyty wsich wo imia otca i syna i swialoho ducha.

Totoz dnia sam mytropolyt Mychail wsich dwanadesia-
 ty synow Wladymierowych, kotorych x roznych cten mit osobno
 w kyrmiji okreslyt i od toho cerasu luyi kyrmiu Ide sia ony
 kreslyty i po sej den Chreszczenikom zowut. Po swiakom kre-
 szczenii motyl sia hospodu Bohu swialy Wladymier sek: Boze
 solworywyi nebo i zemlu prypry na nowokreszczenykh ludej
 slwotk sykh; daad im hospody idynno poznaty lebe Boha
 prawdywaho, ukwedy ich wo prawostawnoi wiri i mni
 pomory abym zwykaryt sak widymykh jak i newidymykh
 wsich nepryjadaj. Amin.

Polom zaraz Wladymier postal po wsich mistakh i se-
 kach kreslyty wsich kotorychotwek byly w jeho panistwi,
 a jeslyby kto nehotil na saktych karane jako na nepostu-
 senykh postanowyl. Prykarat teri bolwanow paloty,

kruszyły i boriny do trunku wywertaly a na tych mistwach
swiatlych cirkwi slawly a najperwiy sam poslawyl cirkow
w kijewi wo imia preswiatlyja Bohorodycy, prawe cirstkim
konorkom, na koloryju i desiatynny co roseto panstwa swojego
kasał dawaty, koloryju i koper rownat desiatynnoju.

Tak spomina o botwanach, kolorych ony mity na boty, ne
izby hodny byly ispomynania, ale abysmo poznaly jakoja
slipodociu botwochwalswa na tej czas dyjawol postlijyt byl
ludci, i do jakoho szalenstwa przywodyl i oszukania, ze ne
lytko mernaly prawdywoho Boha, ale jeszcie i bezdusnym
nimym sercam ob ludci uirymnym natercairuju cress botuju
oddawaly. -

Perwy boky wnych bok byl Perun z drewa uirymny na ob.
raz cirkowiruj. Holowa jemu byla srybrnaja a uszy zolotyj,
w koloroho kamin byl w rukach baris jasny, a przed kolorym
ohn zawese horil, a jedyty sie bradyto na nedorostwom
popa ich Turawroho ohniw ich zhasnuty, kakoho bez wswela.
koi wymowki jak nepryjakela boha swojego ubywaly.

Druhy bok Wolos bydleiruj.

Trety Dorwid, innyi jeho zwaly Dochwost, a nitholoryi
i Wyehrom jeho narywaly; toho wyznawaly byly boha wswela.
cha, pohody i nepohody.

Czteryty bok Lada; toho wnyty byly bohom wesela, wbi.
chy i wswelakoho dobroho powasenia. Tomu ofiry przynosy.
Ty koloryi zenyly sie mity, aby na jeho pomozniu wesela
dobroje i wyście lubownoje mity. Toho Lada po nitholorych.

stronach i do seho času na weselach rukamy plescirajuy albo
o sloh bijury: Lado, Lado spivajury w pisniach swoich často
spomynjajut.

Priety boh Kupalo, koloroko worajui byly boha rozamity. Tomu
lei szalenije izwedenije podiakowania i ofiry przynoszly na
poiralku izyw, ktoromu to Kupali Bohu albo raizej biwu
po nicholorych stronach i leper pamialku otprawujut, a osoby,,
we w nawierenie rozdestwa swiatoko Joana przedykury. Takim
spocobom: w weiser zobrawszy sia mta denij i panny pteklub so,,
bi winki iz rila rozoko, koloryi kladut na holowy i opo,,
jasejusia imy. Kladut zas ohon i berut sia za ruty i oko,,
to ohnia oroko stawut spivajury pisni w kolorych často spo,,
myrajut Kupala, a potom prer ohon onoj pereskakajut, bida
onomu Kupali ofiru sebe samych przynosiat. Mnogo i in.,
nych wymyslow bidowskich brydkych na toj czas na onych
schadzkach izymiat, sziro nestlesknaja i pismom podaly.

Nicholoryi z nych kyanyciam, oceram za obfitych worajui
prynoszly: a irakom na ofiru i ludoj lonyty, sziro i leper
bezrozumny po nicholorych stronach izymiat polirad unamo,,
nyloko prardnyka wotkresenia Chyystawa, zobrawszy sia mo,,
tody obojeho potu i wriawszy crotowika wkidajut w wodu
i kraplojot sia za sporasenen tych bohon: to jest bidow,
iz w kinery w wodu albo o drewo, albo o kamini roztyjot sia
i umyrajot, albo utapajot, a w inszych zas stronach ne

wkładają w wodę, aże by ich potopowały wody, słońce jednak tomu
biedu ofiarę czyni.

Bresty Cholada, koloremu prarogę wetyki czyniwały Dolem,
brija 24. a luboimo roidedswom Chrystowom i swiatym kresicem,
niem proswiszisem i bolwany pokinuly, jednakie mitologiji
szatenji pamiatku biedu Choladi i teper czyni, porawsey od
samoho roidedswa Chrystowa, przez wsi swiate, schodjacy sie
pisni spiwajut, w kolorych i o roidedswi Chrystowom spomy-
najut, aże bolszej Choladu bida wytkwalajut. Tam ker na
schadzkaich swoich Tara i inyje brudnyje nezy wymyszlajut,
aże sie takie nehodyt i pismon wyrzily.

Nedozyt ker byto szatenym ludem tych bohów, aże jesze
ich mily mnoho, kolorym imena sūt byi: Chori, Dariboh,
Moksa, Skyboh, Semarh.

A szesty wory Wladymar zemlu ruskuje, wsi bolwany
a wetykim bezredswijem kruszyl, palyl i w wodę wkładal.
Najperwij Peruna jako nejstarszego kazał uwiarady do
chwosta konickoho woloity i z hory do Dnipra; a przysta-
wyl muriej dwanaiciat, aby jeho wolukwisko byly kuzamy.
Toje czynyl ze dla toho by drewo koje cily mity, aże by bolsze
bezredswije biedu uirynyl i z neho sie nasmiyal, kolory lu-
dej oszukowal i zwoodyl; a przywolowszy do bereha rzeka-
zat rokinuly jeho w Dnipro, przykazał ze aby onoho
nikde do bereha neprypuskarono ai mynet porohy i
tam nyziej porohow pyplyniul do jedynoj hory wysokoi;

kolaruju i kaper Perunom zowut, a na kom miedu kde
 byl bolwan Perun, kazał Władymier posłać cirkow na
 imia swiatoho Wasilia wetykaho. I innych wsich bolwanow
 kazał kidać: jedynych w ochi, a druzych w wodu i bozi,
 nyu do hruntu rozkidać i neperestati ari wsich bolwa-
 now wykosenyć. Wykosenywsy swiaty Władymier bolwa-
 chwalsstwo, wiru swiatuju rozszyrzajury na tych miedach
 cirkwi swiatuju budowal; kde boiznyci byli, kazał bła-
 crestie umnozajury; miesta okolo Kijewa nad rykami Des-
 noju, Ostrem, Trubeszem, Sutoju fundowal. Na tej orad mi-
 sto nad rykaju Stuhnoju osadył i nazwał jeko po swoim
 imenem kreszrenym Wasylew, kolaruje kaper zowat Wasyl-
 kowom. Anow wystał swiaty Władymier do Carikoroda
 do swiatyjszoho patrijarchy Serkii, prosiacy aby jemu
 przystal jezice bolwie epyskopow; i przystal jemu try:
 Joakyma, Gleodora, Flomu a kolorymi iszot Władymier
 w powit surdatohi i rostowohi, i zatoryl sam miesto nad
 rikaju Kharmoju i nazwał jeko perwym swoim imenem
 Władymier; posłał tam cirkow wo imia preirystyja Do-
 korodyj i dał im epyskopa Gleodora, a oddol iszot w Cho-
 stow i tam pokruszywsy bolwany i na tych miedach
 posłaływsy cirkoy, dał im epyskopa Flomu; a potom
 wyszot do wetykoho Nowokoroda i tam bolwana:

Peruna uwierawszy karat woltory do riky i byly byjamy;
bia kolory w onym bolwani meskat, nemohi kerydy onoho
nasmiwyska, porat zialono krycatty wety kim kolosom: Bida,
Bida mni, zem wpat w ruki nemylodywycch Tudej, koloryi
neduwno mene jak Boha czlyty, a kerec keryu mni zat,
zywost nerosnuyi czyniat, szrobym dalej czynly mit
nerzaju. Srywoltokse jeho na most wkinuty w riku. Wex.,
nuwry sia do Kijewa swiaty Wladymir, rozdilyt swoje
panstwo, ruskuju zemlu na dwana jciat czestly i posadyt
na niich dwana jciat synow swoich, kolorych mit x boznych
zen. Najperwij starszoko syna Wyszestawa, posadyt we
wetykom Nowhorodi, Trastawa w Polocku, Swiatopotka
w Turowi, Jarostawa po smerti Wyszestawa w Nowhoro.,
Di, Dorysa w Kostowi, Hliba w Murowi, Swiatostawa
w Dzewiuh, Wsewoloda w Wotodimeri, Mlystawa w Smu.,
Sorokani, Manistawa w Smolenistku, Bojarynstawa w Lu.,
ku, Sudystawa w Pskowi, x kolorymy postat i swiasz.,
ciennikow pykarujury im, aby kordy x niich po swoich
panstwach karat wry chryshjanskoj wryty, i kresty.,
dy Tudej wo imia oia i syna i swiatoho ducha, a bot.,
wany i boznye kruszty i x krentu wywarozaty a
na tych misiech cerkwi swiatyja slawzty; kolorye.

przykarcanie jego z pylnoskij wsi synowe jego zachowaly.
 Kiedy swiaty Wladymir pomozniu wsemochusznaha Boha
 wsi bohwany i boiryci wo wsei Rosij wykorenit, a cerkwej
 swiatych mnogo nakadowat i wiew swiatuju dobre usire,
 pyt, tak lici i srpykatej ne malo dla ubordwa i utomnych
 nakadowat i hojnymy ich dalkamy i fundajjamy uda,
 rowat pro wetykych inosach swoich w pokoju hospodu Bohu
 ducha swojego okolo roku 1016. oddat, mowiaczy z psal,
 mystogu: "w ruci twoi Boze moj predajiu dach moj!" i
 tak powiewszy w carskwoje nebesnoje otisrot carskwowaty.
 Mnogoty wsich lit ot rozenia swojego s. Wladymir zyt, li.
 lopyrei ne swidilet skwijet; tylko od kniazenia lit try.
 ciel piat, w batwochwalstwi kniazit lit osem o skrestyja,
 sy sia, dwaial sim.

Tito jeho swiatuje potozeno w kijewi, w cerkwi pre-
 swiatoi bohorodicy desialynnoj wo kroci marmurowom
 z wetykiju creshiju i xalem wsich, jako oliu i chodataja
 spasenia.

Na ucet wo islynnoj brojcy jedynomu Bohu oliu i
 synu i swiatomu duchu, kolarome nateryt wsrakaja
 slawa i poklon nynie i zawidy i na witi wikaw. Amin.

Zbior

Dyplomatyczny ruski.

(od r. 1292 - 1418)

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

0

I.

(r. 1292)

Se ja az kniaz Lew syn Danila krola bozije wolije, koety
 jesmo cerkow Dom bozije dali murowaty swiatoho Spasa preo
 obracenie w kostele manastyjnom, mezi riekamy Dniestrom
 i Djabnom, imo za predkow nasych i za oca mojeho krola
 Danila, w tom monastyri deciwianaja cerkow byla, a my
 chwatu boziju i wopraciel predkom nasyym obnowili miesto
 toje swietoje kamianuju. Ino k' robodi tej cerkwi wziecyl-
 imo jest muid a Wolkowy, sela wetykaho kniazestwa ma-
 szechu Tylowskoho, k' robodi cerkwi toj i robili do sowier-
 szenia domu toho bozeho i luri jesmo ich osadyly na berehu
 Dniestra. Ino pydjajem ich i pypisujem wsiuh tej cerkwi swia-
 tomu Spacu na wity i z nich i pobudowiry, aby byla po-
 staha z nich cerkwi toje swiatoj i jeny skope nasiomu ot-
 cu Laryonou i po nyjm budowiryk starszych w tym mana-
 styri, toho postawyt po sobi wladyka archimandryta ili
 ihumena; i swobodny ich czynim w wsem od bojar i synow
 i przyrodnych nasych, w daniech i w poserebrsturnach nas-
 szych, w wsiuh daniech swobodny ich czynim; jednok k' cer-
 kwi k' monastyri roboda i poserebrsturna z nich blahomol-
 cam nasyym, ktoriji po nasyym rywozi budut cerkow ohotosra-
 ti ba prosyly za predki nasy i za nas i za bojar nasych;
 a wolno im w lesiech i w riekach, horach Dniestrom do kisa-
 ho brodu, u bolszem Dubni i u malom Dubeni do wierzchow

ich przybyły imieli i pasłwy. A kto byś usłuszł na moje
stowo, sud z nim przed Bohom. A pisec Zacharia Wiktow wapiat
w swiatyje ewankelije.

II.

(r. 1292.)

A se ja kniaz' diew syn kniaz' Danila i hadawsky sia jedmo
z naszymy bojarj, jako pradec nasz car wetykij Wolodymir i
odci nask przydat mykropolydom i jesnyg kopom po wsim rusi,
kim zemlam, Sakorie i my Bohu i preirysloj Bohomelecy i
swiatomu prepodobnomu oca Anafriju daty jedmo monaszy
Lawrow Antoniju wladyei jak nasz diecko kniaz' wetykij da-
we przydat w bohomołstwo porowazy od poloka Lotyski i
Prochyrowa rozwidom do wysokoj potany i werikom Lynyny,
a na druguju storonu przez pole i ryku Lynynu w horu jia
paki od kostela monaszya hrangij po werik poloka Semi-
rowa i Lynynki malej werikom poloka wetykoho grea Pro-
wyj werikom Lynyny bolszej do Potany wetykwi daty jedmo so
wsimy przytki monaszyrowi i polmy i s bisom i slawje i nty-
ny i medowgny danmy w bohomołstwo i paslawamy i
z naszymy ludziej i s tisa dan' monaszeru dawaly i slytco
tisar w bohomołstwo, aby za nas Boha proszemo i za nas-
szy predki komu Boh dasz w toj swiatyj cerkwi byty na
wikki wicirny. A w toje dity naszymy ne usłupajut sia:

i po nich budujecie i da neoplateno budet od monastyra wy,
 zej pypanoho. A kha usklyyt na moje stowo sud i nim przed
 Bohom i da budet khalwa borijja na nem i swiatykh osei try,
 sta osmaial w sej wikt i w budujrej w den' strastnoho suda
 borioho. Na bejse mo hramola mawru daty i pakek swoja pry,
 wisly, a pry som byly swiatyj mytropolyt kalyckij s krytore,
 Anonij rotadyke peremyskij, stawnij kniaz' Andrej Jarostawic
 i pan Wasiko i innykh bojar mnoho bylo prytom. Pysana
 i dana hramola w Premyslu w piatok misiaca oktawryja
 w 8 deni, lita ot stworenia swita wedlak Chystoryj stowen,
 skitk semitysiacnoho osmsetnaho. A narodzenie syna borioho
 tysiaczno dwiatu dewiatdesiat dwa. A pyse Zacharyja
 Wychoz.

III.

(r. 1292.)

A seja kniaz' Lew syn korola Danila zhadawsy sie jsm
 s naszymy bojary jako przed naszi car wetykij Wotodymir
 i osei naja i przydat metropolytom i jepy kopam po wim
 rentam ruskim; takoz i my Bohu i preswittomu preobra-
 zeniu przydam k' cerkwi swiatoho Spasa monastyra ser-
 to Sroszewiczy i Soran' monastyr swiatoho Mychaila.
 Dajem i przydam porienty od Dnistra po prorow, cades'
 polok Wotadystaw czeres horu po polok zowemij Styn' a
 od werch swiatoho po Hoblanku ryjaku do wercha, ot

werch Koblańki kremenem po werch Sużycyki i Podburia po
werch Kolczyńska a od werch Kolczyńny rozdajem na rykuł po ty
sij brod, a na drubuju Łosonul po połoh cyprowonij do wercha
Dubna dajem i przypisajem na wity i daamy i x robotomy i
a wityny uryżki i sprychody i sprawy wosiny i rołomy, Takamy,
polomy i x rykamy i połohi i x wityny poryżki wot lich i w
rykach i w łowyszcach ich i zmitymny dajem k' c'erkwi swiata
ho Spasa monastyra, i wladaje nasremu j'epyskopu G'efimiju
i po niemu Buduierym j'epyskopom komu Boh irwołył i dast'
na wity deryaty i porywały i c'erkwi swiatyji prawyły a za na
szi p'edki i za nas' Boha mnoho prosyły; a k' komu j'episc
p'ypajem kuny w rok spopow dawaty i dny d'uchowonij si
Dyjt c'erkwi k'oleirnaja; a wo to bojaru naszi i dity naszi
i po nas' buduierni da ne uslapajutsia a dany i deryatny
medowonij i x wynohradow i x myty na wity wirnyji da
ne wadeno. Budyt' ob c'erkwi wysre p'ysanwi, a k'lo ustupyt
na moje slowo sad synim p'ed Bohom i da budeš k'ladu bo
ryja na nem w seji wik i w buduiernej w den' Anas'raho
Duda bozyja, na to j'emo kramola nasziu dety i p'irat' pry
wislyt' swoji. A przytom byly: mykropolyt k'alyckij i k'rytoza
i wladyka peremyskij Laryon i kniaz' Andrej Jarostawic i
pan Wascho i inych bojaru mnoho bylo przytom. A p'ysana
i dana kramola w łwowi w piatoh mia' oklowryja w 8
den' lila b'rocho. A p'ysa' K'atharyja Wychoł.

IV.

(r. 1301.)

A se ja kniaz Lew syn krasol Danila, zhadawszy sia jesmo
z naszymi bojarz, praded nasz car welykij Wladymor, i obei
nasz, i predal mytropolydom i jepysskopom po wsim zemlam
ruskim, jakow i my Bokhu, i prezysskij jeho materi ks cer,
twy swiatoho jeja Uspenija Chytskim popom sobornym mitro,
potij, halyc koj, i wsim cerch i puskopom i jepysskopom i mona,
sdyrem prawostawnoj swiatoj wry kreceskoj, dali jesmo prawo
daihownoje, potom ze kak derzyl kijewskaja cerkow po ichy,
stianskomi, i swiatych obei uprawstaniu, i polowordyly jesmo
przydania cerkownyje na wity wueryje. scla z ludomy, i
pola z liwy, i jeswresmo dali na lody sela hranoty oso.
blygari mezy naszymi hranyc i bojarstki, i w uk polach
i lidech, wyznawajuczij hranycy jak bylo w dawna, i pry,
daly jesmo desiatynny z naszeho i kniazskija, i ob newozow
newozmet desiatynu, i po bojarstym selom, przydaniye i
dany medowije wychody i berty, i rybnyje Lowyszczia, i
jezera dajem cerkwy swiatoj Bokomateri mitropolyti na,
szemnu, Klytorijju i po nem buduczym archiepysskopom,
komu Bok izwoly i dasz desiaty na wity i przywaty
i cerkow swiataju prawyby i riadyty, a za nasza predky,

i za nas myśladływaho Boha prosyły, a kłomu jedźcie pry,
Dajem kłomu w rok s popow dawaty, i sudy duchownyja sudy
čekow. Moleńnaja od mirtych w zakonie ostudnyj, raspuśty,
swadobczyjny i berrakonnopojatie wse duchownyje prawa
Sudial archiepyskopy a sji lude opryżenyj cirkownyj: ihu,
meny, popowe, i dyakony i swiatoczennyj, pryčebnyj, česko-
wnyj i česnoroznyj, i konnyj pysarowe, popowozowce i dia-
cy, prostkownikowe i blahoditnyj i strannyj i sji lude
čekownyje wolny ot nas i ot bojar nasych, ostadajet i
sudy i ot wetykaja cirkow, oproč myriant. A na moje stowo
ne treba usłupaty sia nikomu, ni otciaty, ni ditiem moim,
ni slym komu po nas Boh daet na witi wiěrnyje. A se
uprawylyjemo swiatych otcu i perwojich carej štrycyjan-
skub. A kłs na moje stowo usłupit, sad mi slym pred
Bohom i otsturen lude myłosly boziya w deni stras,
naho bozaho luda, i da lude kława bozaja na nem w
sej witi i w baduśirij. Na dojesmo kramoda naczu daty
i peirat swuju przywiszły. A pry tom byly mytro polyt
kijewskij Kyprijan, wladyka peremyśelskij Laryon, i kniaz
Andrij Jaroslawyč, i pan Wasko i innych bojar mno-
ho bilo pry tom. A pysana i dana kramoda w Klatyery

w czwartek, miesiąca marca w osmyj dzień miesiąca...
nasto osmsolnogo dewiatogo. A pusei Sibirie Wychoł.

V.

(r. 1302.)

A se ja kniaz Lew syn korola Danila zhadawry sie jestmo
i naszymi bojarz, jako pradi nasz car wetykij Włododymyr
i okei nasz i przydal mychropolykom i jeputykopom po wsim
zemlem ruskyim, Sakrie i my Dohul i swiatomu Joannu
jeputykopie peremyshoi przydal jestmo coto Anskiewyczi po-
cienszy od uroczyscia przez ktepnyo krajny rusrowskoj do
mlynyrszica, od mlynyrszica do drugogo mlynyrszica na Hla-
ziwi, od Hlariewia do Wyrihowyny do Dyryrszica, od Dy-
ryrszica do Gulboihowy rsochy; od Dnakowicz a od Gulbo-
ihowy do wysokoj hory; a od loi hory do Pisinowa duba
horistkom, a od Perunowa duba do bilych biesichow, a od
bilych biesichow do kolmenskich i polokow i z obima bie-
rehy, a od kolmenskich i polokow do Cioremosznoi, a do-
tow Cioremenskoj do Kliczynna mlynyrszica, dajem spotu-
my i siozratny i z lukamy i stawy i mlyny i z licy i
a borstny i medowymy danmi i owiecznymy danmi i so wisimy
przytly i towysziry daly jestmo ku swiatomu Joannu

2
w Bohomolstwo na wity wuierie jczytkom wsim dieziaty
rozrywaty i na wity wuierie, a za nad Boha prosyly i za
nasze przyedy; a na moje slowo kło usluzyt sud s nim
przed Bohom i da budiel klatawa bozija na niem w siej
wik i wo buduiryji, wo den straszneho dnda bozija. Na toji
jesmo kramolu nasze daty i perzjad swoju przywisly.
A przytom byly metropolyt karycki i kytosa i wladyka
peremyskiy Laryon i kniaz Andrej Jarostawycz i pan Wasko
i innych bojar mnoho bylo przytom. A pyszana i dana kra-
mola u wo dwowi w piatoh misiaia oklawryja wo 8 den
lita 8800 desiatoko. A pyseszi Zacharyja Wychoz.

VI.

(r. 1351.)

Wo imia otca i syna i swietoho ducha bozym utworzi,
niem u wity amin.

I szato sia pod deriawoji welykoho korola krakow-
skiego Karymyra i hospodara ruskoj zemli i szato
sia przy deriawi pana Oly starosty ruskoj zemli, oie kupyl
pan Waslaw Dmytrowskiy dworyszcie u szenteju, jako
ie wicka szustalo kłomu dworyszcie u szenteju wyszkowe.
szelo dnoš sut, i potom mohul byly, a szelo more przyerz-
ly bolše meiy šimy wyszky do na swoje polipowinie
jakož szostowla szata sia. Kupyl pan Waslaw

2.)

u wity u Wasyla jemur rickub Sklybyia i w jeho brata
i Hlinka i w jeho swowia u Blenka, ite kupyt pan Wjalslaw
wo wsich bruj, toa lu imenowany dat im pan Wjalslaw 6 kop
krosy wianoto sribra i dat im wsim krem lo srebro po
spolnoju rukoju, tondy my przyszedly wszytku i swoim pte.
menem udaty panu Wjalslawu so wsiny otiady loko Dwa.
yzwica po swojej dotroj woty i za inyj mowly; aby w
dotrom pokoi wryly lich wrytkow panu Wjalslawu jako
wordaly my panu Molysewskom wojewodi i lwowskom.
A so swidey mietyery: pan knepl. Mychno wojt Jarostaw
skii. A se bojare: Sita Moszenka, Chodko Lojewyia. A se
popawe: Dzyzi Prop. Jusko Kromyszajca, Pop Laj. A se sa,
sice okolnyj: Onysym; a se dejacy: Stefan Melochomyca,
Melentyi Tuziowyca, Semen Donahodyca, Iwan Kurmyca. A
se bosnycy: Paszko Boslyk i Semetyna, Jusko Moszenyca,
Lychno Metykopolickij, Holko Lahickij. A wyjadyl lu zemlu
Chodor Cretoryca, sol obiadyl; od pana oty starosly, a pyny
so wszytko swidecy. A pysana kramola Lysiana lit
po bozym rozestwi 300 lit 50 lit i odno lit. Apysal
Krawkowyc Iwan - a pysano u knepla w domu - u
wity Amin'.

VII.

(r. 1398.)

A se ja pan Benko starosta hatyckij i snialynickij.

swidziem to swoim tytulom, kazdemu dobromu kles na se
tytul uzytyj przed nim budet czynn, wie przeszed przed nas
pan Herwad i winowal i oprawył swojij ziem Waroari
to krywent na swojim selen na Solmeury i Luskowi na
swojij woszczyni; a na to daty jidmy swoj tytul i nasze
pizak przewisly. A przytom byly swidcy pan i Spyringk
wojewoda smiatyński, pan Hisko, pan Andryjask, pan
Borys Chomikowicz, pan Chrol Marwaryński Woronko
wojz kotomyński ruski; a pisan tytul u kotomyi w
Ljdeni po sion Mychaili, koly sie przeszed pod lity ruz,
destwa Chyrtowe 1000 lit i 300 lit i dziewanosio lit
i osmoje lit.

VIII.

My welyki kniaz Wladod daty jidmo swiuce nasze kra
motu Bedrycha sio decryt od nas dwi setyszczy: dno
Swotoczny kary, a drugoje Weryk wotwanica u smelzycki
wotloski; na tyi dwi setyszczy zapysaty jidmo jemu seji
naszeja kramotoje. szesdesiat kop podolobymi potakroka,
nyki; kolyi bytom chotily tyi dwi setyszczy lubo samy

uziaty u neho, ity komu przywołyty byhom wykupity i sob.,
dy imijemo daty jemu za tyi dwi setyoriy reszdesiat
kop tupa podolskymi polachrosnyki po tej tyebi kak
u Podoli idet. A pysana u Larejska u wolodymerskaj
Lewrale u 1 den indykla u 7.

IX.

(r. 1401.)

Wo imia otca i syna i swietohu ducha amin. A se ja
pan Petrak starosta halycckij i miadyn'skij. Swid-
cim lo swoim typlom kto koty na sej tyst worre ity usly..
syt catury, iie przyszed przed mia Wasko Moszenycza
i porwat Thandrata Boronieria o hranyciu o Wasry.
czuj'skuj; koto jemu Thandret ne chotil odpowidaty,
stysz przyszed Wolacycz dat swoju ruz Waskowi w ruci
lubo stralyt, lubo dobudet Wasko; koto jemu jat kon..
orat odpowidaty jeho ruz, koto ja pan starosta Pe..
trase, i zemlany uirynity jemy meiz imi awity u rok,
na w wedyne hranycy, koto meiz imi u karek Swordyj..
szym typlom i znameny, siko sut na tyeti, kot wyskat, a
koto na rok ne stanet ani u karek kot stralyt;

Lohd ja pan starosta na loj roki swoim rywolom wyjechał
na tu hrangiu; Lohd Hundrat ukaral swoju hrangiu i tym
stom i zrameny wolo na Tydi stojat a Wasko Moszenyżer
na loj roki neszal na rewidyj ani ludyj niewystat; Lohd.
Oy ja pan starosta nadat zembany odprawyty jistony Hus.
Dradu loj hrangiy i okola jemu kn.... led uikbat
imi jemu Lohd uikbaty po ta znamena. A przy perwom
Dudi byl pan Wasko Siaplinskowyżer, pan Drobysze, pan
Michalko Tyd Hlanusow zial i widolchij, pan Jacko Mar.
buskowsky; a li sekonalij i oduyly pan Chyren Mar.
Synowsky, pan Olszych Mierusky, Dilsyeh Kromyrowsky,
pan Snopko, pan Michalko Krabowicki, Kostyca Ho.
towenryżer; a na loj ja pan Petraso starosta dat pan
Hundratowi naszo Tyd pod naszoju paricentiu na swidoi.
two i na twedost. A puzana pod bozym narozynien
1000 lit i 400 lit i 1 lit; a dan u Halyczain u den swia.
Lohd Waldromija. Amin.

X.

(r. 1409.)

A se ja pan Jan Seirekolskij pan wyslychij starosta
halyckij swideriu to i porawajiu sym naszym Tydrom

kaideomu dobromu na dobi, kto na toj tyzd porryt ity usly..
 vryt jeto vrtury, koly bided toho tyzda komu podobirna:
 ia pryda pored nas i pored zemlany. Tyt Mialkowyc i s swo..
 jeju bracieju i na imia ia Hrynkom Soaywiryerom i
 s Mynikom i xial i sestroju so wsiah swoih blyzszych
 prywoliniam swojeju dobroju wolu a nyprymudromy porna..
 Ty to ia sub' prodal i urdal pored namy pan' holi Dalu..
 jews kom' soslatoirnyju swoju potowynnu didynnyu Frystia..
 nei' za 3 i za 20 kop i oprawyty jimul tu potowynnu Fry..
 stianu u 50 kop na wity wikom i dalem jeto urdaty i
 odslanyty hoi didynny paru holi, tako jako samy deriaty
 i so wsim prawom i swim obgyadom' nyascho sobi newy..
 nymajucy ni zoslawlajucy i so wsimy hwanycamy wi..
 cnystym i spotem i zemteju i s lisy i za Dubrowamy
 i sorery i slawy i stawyscay i s tukamy i danczamy
 i so wsimy wzytky sile nyri sub' sile i polom mohut
 byt; a tu didynnu pan' hol woten prodady ity namy..
 Ty ity kun' odady u swoi kypczyi wzytky obrodyty; a wy..
 wotyl to pamm holi Tyt Mialkowyc i swojeju bracieju
 i swimy wsimy blyszymy ire a toj potowycy didynny
 i u druhoi sile perwoje kupyl pan' hola ne mohut

hrabaty był any jeho bracia any jeho bratryz u tej Diwynni
Krysliareciach pana Koly i jeho Dilyj i jeho Blyzrych. A
toj riny Swiery pan Mycej wojewoda hatyckij, pan Dudia
Drobysz, pan Wasko Ciaplukowyz, pan Chrcan Marti,
nowsky, pan Mykota i Spyranyk pan Matosej, pan My,
Chalko Hrabowickij, Borys Chornikowyz, Seiko Dela-
tynski i innych dobrych mnoho bylo k' tomu, a ja pan
Jan Szerebostki pan wytycki Maroia hatyckij daju
suj swoj tyz para holi Dalujewi komu na swidoctwo
pod naszeju peccalim. Pisan tyz u Hatyciu, u poned'elku
pered malky bozi i dne wyzko lid swiawo Chyrlowo
1000 lid i 400 lid, 9 lid u wily amin.

XI.

(r. 1424.)

A se ja pan tenko Maroia zowdeirowski swiawo sam swo-
im tyzkom kardomu Dobromu Mo Koly nan' usyt, ity chlo
Koly jeho uslyryt wciury komurto jeho bude bude potreb-
no; aze jsmo rozichaty hrancyiu mery peonom Jurkowichim
i panom Swaszkom Borynichim mery Ostrowa i Droho-
wicz; i zakopy jsmo zakopaty wawryi. A imajut pana
Jurkowoskoho tude iz Ostrowa i z Jurkizowei imajut
drywa rubaty, ate ne paslawyly ani swynej upuszcizaty

u bli. A zatkopy kopaty pan Mychal Matekowskij, pan
 Klyhos Bartoszkowskij, a stuka moj Piko. A przy tom swid.
 cy byly pan Dmytr Kolickowicz, pan Petr Lebrowskij,
 pan Jan Eubreskij, a pan Kukulowskij, a pan Senko
 Prociwicz, a pan Zakomir Dalickij, a innych przy tom dosyć
 dobrych bylo. A k temu Tytku przylozyly jsmo swoja
 peśca pod lily rordestwa Chwa 1000 lit i 400 lit wko
 hila.

XII.

(r. 1418.)

+ A se ja pan Mychal Dwirackij starosta katyckij Swid.
 cziu i pornameja sym swoim Tytkom kazedomu Dobromu
 komu na Dobi, kto na koj Tytku poroyt, ity ustyryt te
 jeho ortury, koty budet toho Tytku kom potrebyna: i
 przyredzy przed nas i przed zemelany Tuwniak Swan i
 z paneja Rosowoji i z Marekorytoja, swojeja dobroja
 woteju niuzym ne prymaureny pornaty przed namy i
 przed zemelany, i se sie zaminyty sety: Tuwniak daik
 pani Marekaryti Rosowoi swoje seto Kuropatnyki i Me.
 katyca dworysice, a tak urdat jako imit i potem i
 zemteju i stukamy i swodamy i srikamy i stuky i
 skai i stioy i Dubrowamy i so wosimy wrytky,

zelo nyní sut zelo i polom mohut byty i so wsimi hranicã,
my wierzylomy, ze to iz wika k loj diyni przystuzato, so
wsim i slym urdat Rosowoj na wily wiernyi; pak tyby
kto nakabat u loj Diynni paniuji Rosowaje Marekry,
tu, ity koho komaty ona prodata, abo Iwanok Tuirniak
imaje zastupyt i oprawyty ityby dwor nakabat a to imajet
oprawyty Tuirniak, a kahir pani Marekryta Rosowaja
dejat swoje seto sernok Tuirniakowoy i 40 kop przydat
za Khoropatnyki, a kahoje mu urdata jako sama imita
i spolem w sremtoju i inozestmy i wika my i s boloy
i shai i so wsim i slym urdat Tuirniakowi, ze to i za
wika k loj diyni przystuzajet na wily wiernyi, pak ty
by kto nakabat Tuirniaka u loj Diynni u serny ity krot
hoopodar to pani Marekryta Rosowaja imaje zastupyt
oprawyty podstak zenskocho prawa. Tomu Swidij: pan My.
Kotaj Spycarnyk, pan Lubriancianyn, pan Franciszk Borsz,
nyj, Wojdoku pana Sieroslyn brat, Mykles wojt katycki,
Mychal Grabowetskiy, Wolowko Medyn'skiy inych mnoho
Dobrych; a ja pan Mychal Tuiraw'skiy starosta katycki
daji sej svoj lyst pani Marekryti Rosowoy i na Swidostwo
podo swojeju peiratnu; pysano lyst u Katyrciu u poniedelok na
na perwoi masly bozji czysto lit rozaridwa Chrystowa iowid i
45a lit i 18 lit.

List

Dawlet-Gereja hana tatarskiego

do

Henryka Walezego

króla polskiego.

Pan Boh porzekłom jest w koźdoi reidy sprawedlywoi; we,
tykoje ordy wetyki car Dawlet Khirej car, słowo.

Poizy najem napred bozym imenem ja x tashy imoiy bo,
zoi car Dawlet Khirej umyśtył i porzekł jesmy x tashy baskij
chołiaczy po boskomu zwoleniu brat kuzja a werniye przyjam
i słowo swoje bez zadnoi molywoity pomnył, ahdy pan Boh
raizyt nam daly kuzja tashu swoju baskuju widet i loko jad,
nie doirekał i ostawyt nas naszom mestiu carskom, ne kolo
rom prodkowe naszy byly: stary djed nasz nebo sziryt sławno,
je pamety Menli Khirej car, a brat moj stary nebo sziryt
Mahmet Khirej car, djalko moj Sahap Khirej car, a ja potom
po mych Dawlet Khirej car, ornejmuję sam ob sebe i ob
wsich wiernych naszych, kotoryje nam sturjad prawoje i słowo,
ju rukoję: Ulanowe, kniary i Murzy bym meszym do kon,
craniem kniazatom ruskim, zamkom, miestom, mytropoty,
tom, wladykam, izerniam i bielion, popom i mesziranom
i wsim pospodylym ludem myto jawne czymim, sebo predki
naszy cary wetyki car Menli Khirej cara brat nasz stary
nebo sziryt Mahmet Khirej car, koly na koni swojem post,
nom przyjelhat do wetykoho kniazia Wilowla i do we,

Tykoko korola Karymira i welykomu państwu Tyłowskiemu w
hosłynu, w łob' erca wetykijie uwrta i porlywood' miety; a tak
woduk perwszoko obyćraji zemli ruskim' horodow i miest i
wotosci i tymy i wsimy uhdody ikt' napysaty jedmo nyca' ho
ne uposterajuiry od tysku predkow naszych' carej slawych; jako
za predkow naszych' pisywany byly Tyly i dohonirania pod
pysiehoja naszoju daty, woduk toho obyćraji jako predki
i o lei noz' neboriszryk Menli Wihrej car korolu Karymi-
ru i wetykomu kniazii byl dat w łob' erca, koły korol
Tykhimont a wetykim' carem bralom naszym u bralstwi do-
broi przyjarni meiy soboju oslaty i my bez podom' wetykomu
korolu i wetykomu kniazii Tykhimontu Awkustu daty po-
tomuz, i seper my pronowlejuiry aby bylo państwo wo-
dūk perwszoko xwyćrajie i słowa acukawano, daty jedmo
Tyly nasz' zolotom' napysany pod zoloty my naszymy pe-
cietny bralu naszemu wetykomu korolu Henryku wetyko-
mu kniazii Tyłowskiemu i synom jako podomikom' dercety
sprawedtywe, a porzonsky u holowach' Kijew, Czerkasy, Karcw,
Uruizow, Tyłomir i wsi horody i wotosci zemly i wody i
zo wsia kinny dwchody i porzokamy ikt' wetykoje Lueko a wo-
toslamy a zemlamy i z wodamy i zo wsimy porzokami i do-
chody, Polocko, Wilebsk i wsi horody pod neprsthije porzoni-
u werihu ar' do uscia a zemlamy, z wodamy i z mnozymy

dochody i porzylky ich, Sokal a mnohymy zemlany i wodamy i zo
wsimy porzylky i dochody ich Brastawot, Wenycja a Synami i zo
wsimy dochody i porzylky ich. Seprad, Mienst, Loikwan, Buda
a zemlany i wodamy Brynter, Cholea, Luizycyn, Cholmystia,
Ushut a zemlany a wodamy Cholewsko, Emendara, Ushut, Jak,
hotka i Imen brata naszoho wetykoho korola, koloryje ho..
rody i zamki, koloryje przystuchajut ku państwu jeho, bud' de,
rewo, lesy, zemty, i wody i mnohije porzylky i dochody hde teret
i ukamet i wetykom państwu Tylowwskom przystuchajut, my
loi reiry poradypodry dia i z synom naszym Chalkhoja Sal,
tanom i z inrymy czarcowry i a Ulan i zo wsimy kniary
i Murry naszymy, moine jemo przysieku iz mymy na tom
uizymy, cho lieiry iz bratom naszym wetykim korolem Her,
rykom i wetykim kniarem Tylowwskim u wernoi prawde
i dobroci przyjarni byly na wety i synowe naszym polomko,
we i z syny brata naszoho xunuiraly i polomki ich
mery soboje u bratohoi przyjarni majut byly, a majem przyja-
telu jeho przyjatelem byly, a nepřijateleu jeho nepřijatelem; khd-
by kolwek nepřijatel jeho był, lub maju napretys domu ne,
przyjatelewy ze odyn byly i naprotywku jeho za odyn staja-
ty, a koloryje zamki, wotorsy i zemty kniaz wetyki moiz-
kowski pod swoju ruku zabrał za predkoc korola brata
naszoho Stewnop pamity Kazymere i brata jeho korola.

Aleksandra i za korola Sykhimonta i za korola Sykhimonta
Awkusta czeresz swoj xradzyny postupok od pandswa korola
brata naszoko olyszo, my lez pana Boka wremocy sobie na
pomoc i tych zamkow koloryje kotwek i ruki jeho wojnem,
sob zamok i wotorsy zemly i wody ja Dawlet Kirij car i khat,
kha Solkan i inszyje carewyrny Ulan, Kniary, Murzy i boreju
pomocnie, siko pan Boka dopomocet i ruki moskowskoho
wriaty my tyje horody majem braku naszomu wetykomu ko.,
rotu Henryku podaly i naprosyoku nepřyjaketa jeho mos.,
kowskoho i na inszych nepřyjaketej jeho wsich slojaly, za
odyn byty i khdie by braku naszomu byla potreba, ja sam
swojeju osoboju Dawlet Kirij car i z bratjeju swojeju i z sy.,
nemy nasrymy i zo wsim wojstom naszyn ichoiem byty pomo.,
cany, od tych crasow neperesorych i pryjdierych i na potom.,
nyje crasy polomui budem pomohaty, a koloryje styje
wirynky byly abo bywaly pred sym ze staroho korola Henry.,
mira za wetykoho kniazia Mitolla i korola Obyrjokta
i korola Aleksandra, w sob cras i pandswa wasy, jako
do koraimy polskoje i do wetykoho kniazstwa tylowo ko.,
ko za Mahmed Kirija cara i od prodkow naszych i od wsich
Ulanow, kniazej i Murz i od nekolorych stuch naszych w
pandswach naszych, na sob cras slobody na matyje diejywaty
sia, a wedie ony tyje iuk wsi styje wirynky na storonu
ostadywaty i o matiju reiz mery soboju nowo iuwaty sia

i w sercach swoich proszonych reńrej niezadawaję, ktorzyje za
 sia porzynowaty od braki naszoje i od innych ludzj
 szko sia na onirasz dijato. bracie nasz Henryku korolu ciet
 jedy na meblu przed two swoich korolej i wetykuch, i my z
 wamy bratom naszym korolem Henrykom podobnie chowem by
 ty i dla sukowych Tychych reńrej my wiadnuju nepřyjani
 mery soboju zachowaly sia ne majem i wse toje z myslu i
 serce swoich wypustaly mejem, aby nepřyjaly naszy lo sty
 sreiny i wyjeiny loko sia strasyty, a przyjani naszy w tom
 radowaty i polestaly, tuju przyjani nasru mery nemy wyde
 cey; a tak ja Dawlet Chirej car baduery w moicy swojej bra
 tu napromu Henryku korolu polecytom sia u dobroci a wer
 noi bratstwi przyjani byly i pozwolytom na to, aby kupny
 jako z koruny polskoje, tak leri i z wety loko kniarstwa Ty
 soos loko wolnost mety po zemty naszoj kupowaty i z loju
 wolnostju przychaty i odjechaty nypoirom nykoho siar ne
 bojairy, a do Kairybyjewa posol jedyty i braty, woduch oby
 czaju starodawnoho myto dawaty majut, a i Kijewa, z
 tucka i z innych horodow posol przyjezdialy majut za
 Lorozijski ludzj naszych, a jestlyby im beruery sol od naszych
 ludzj szkoda sia szkata, otkrom Chorakow waszych, lony
 my loku szkoda wam bratu naszemu kaptalym; i in
 szym wsim waszym kupiom bud koruny polskoje i leri

a welykoho kniazstwa Tylowo koho jak, bohetomu tak ubotomu
wolno do Kasy i do Peretopa jechady myto kapitalnosy, i seje
Stowo naszo koidoho czasu potnyty choirem, nyzym a neho ne,
wyskupajury, a tak jako i Loperesneho czasu wodach dohoru,
czania naszo bracia swoja synow moich a wojskom moim
nepryjatelstwa waszoho moskow koho poszetem i sije horody i
sela i zemty kobyryje kniazia welykoho moskow koho
obci i sam neperesnyj kniaz welyki zabrał od welykoho
kniazstwa Tylowo koho z brójjeju pomocia, kedy sije zam.
ky budut od nepryjatelstwa obrany, kedy byly od nas dany
bratu naszomu Henryku, korolu polskomu i welykomu
kniazciu Tylowo komu i w panskwa jeho welykomu kniaz.
stwu majel byly przywlaszczona; a na protyw kaidoho
nepryjatelstwa jeho majem na dyal byly, i kedy dasty Pok
i napered carewiczow, Ulanow, Murk i kniazrej i welykim
wojskom naszym tudem stal w zemtu nepryjatelstwa nas.
zoho moskow koho na inszy nepryzety, i kedy w
brat nasz Henryk korol polskowaty budet, wodach do
konirania naszo. A w panskwo brata naszo Hen.
ryka korola polskoho i weli. kn. tyt. jak do koruny
polskoje, tak do welykoho kniazstwa Tylowo koho, jak
do welykoho wojstwa, tak ser do i maloho, ne majem
usylaty korakow inszych a proslych tudem.

posyłały, ja sam Dawid Kiriej car i syn nasz Khatka sot.
 Lan i instryje synowe nasze carewyczy i rada nasza kniary
 Koraicyjewi, Ułary, kniary i Murry i Korakow i wsiach ludiej
 porpodytych ne budem posyłały i budem toho z wetykoju
 pytnostiu skereicy, aby jako korune polskoie tak i wetykomu
 kniastwu Tykowskomu jako sam kom date i Ukrainnym ko.
 Podom wolosiam i selam tym obejom paistwam skody ni,
 kodoroje nebyło nikhoj, neweicaryje czasy byla derianat
 jako jesmo pryschauty na weicaryje czasy jeje supokojne
 deriaty i slowo nasze polnyty; orko ja Dawid Kiriej car
 sam osoboju swojeyu syny i bratia moi carewyczy rada:
 kniary, Koraicyjewi i Ułary, Murry i wse wojsko wetyko.
 je i malaje Koraki i porpodytyje ludy z mojeho pa.
 stwa i z carstwa mojeho u brata wetykoho korola u
 woboi paistwa wojewaty i skody irynty ne pojduť;
 i k tomu bez Koraki Bjelohorodskije, i Oratnowskije
 i Orzowskije wojewaty paistwa brata nepoko Henryka
 korola nebuduť, i z ludej moich z Krymskich, wyslaw.
 szy k nim, sturycy sie i slowo zjednoicyszy u pan.
 stwo jeko w slochnuszy jestyby skodu wirynuty, ja ta.
 kowych budu krowno wnymaty i horu karaty, i nekaru
 brata swojeho paistwa wojewaty jak Korakom tak
 Bjelohorodcom i Oratnowcom i Orzowskim Korakom.

i swoim ludem a niemy zstwarzaly sia i ich od loko moie
swojemu kromie unymaly i karaly budu; rzeczy ony brata
mojeho wetykoho korola panstwa newojewaty, bo jarmie
ich moe od loko powoslicaly i wode wystapu ich korden
budet karant, bo cesar jeha mylost' kurecki prapowolye nam,
abychmo tych korakow wo skiaztywosci miety i od koho
ich powoslicaly; bo choscabych za wystup ich i karat,
kody mi cesar jeha mylost' ni stowa za to ne reknet.
Jestlyby teri a naszych ludoj nekoloryje posredzy miety
meszkaly u Bielichorodie u Woiskowe i w Okowe i
meszkajucy tam rzodu jakuju obiejom panstwom jako
korune tak i wetykomu kniazkowi uirynny, my takowych
kroznych karaniem budem karaly; jestlyby teri ona
bez widomia abo z widomom prapowolye wojewaty, bud' ku-
dy wetykije abo i malyje i koraki ukradry sia w
zembu rzodu jakuju uirynny, my sia takowych dowi-
dawry ich samych wynnych nascedry, joton los potra-
ny bez kadnoho okupu brata naszomu wetykomu
korolu posrtem i byje wsi rzody karim nakorodyty i
zaplatyly i nadto jestly by ludy moi abo carewiczowi
ludy abo synow naszych carewiczow ludy, Ustanow, Kniaz-
zej i Murz i Karaczujew ludy obiejom panstwom na-
szym rzodu jakuju kotowek uirynny, takowije

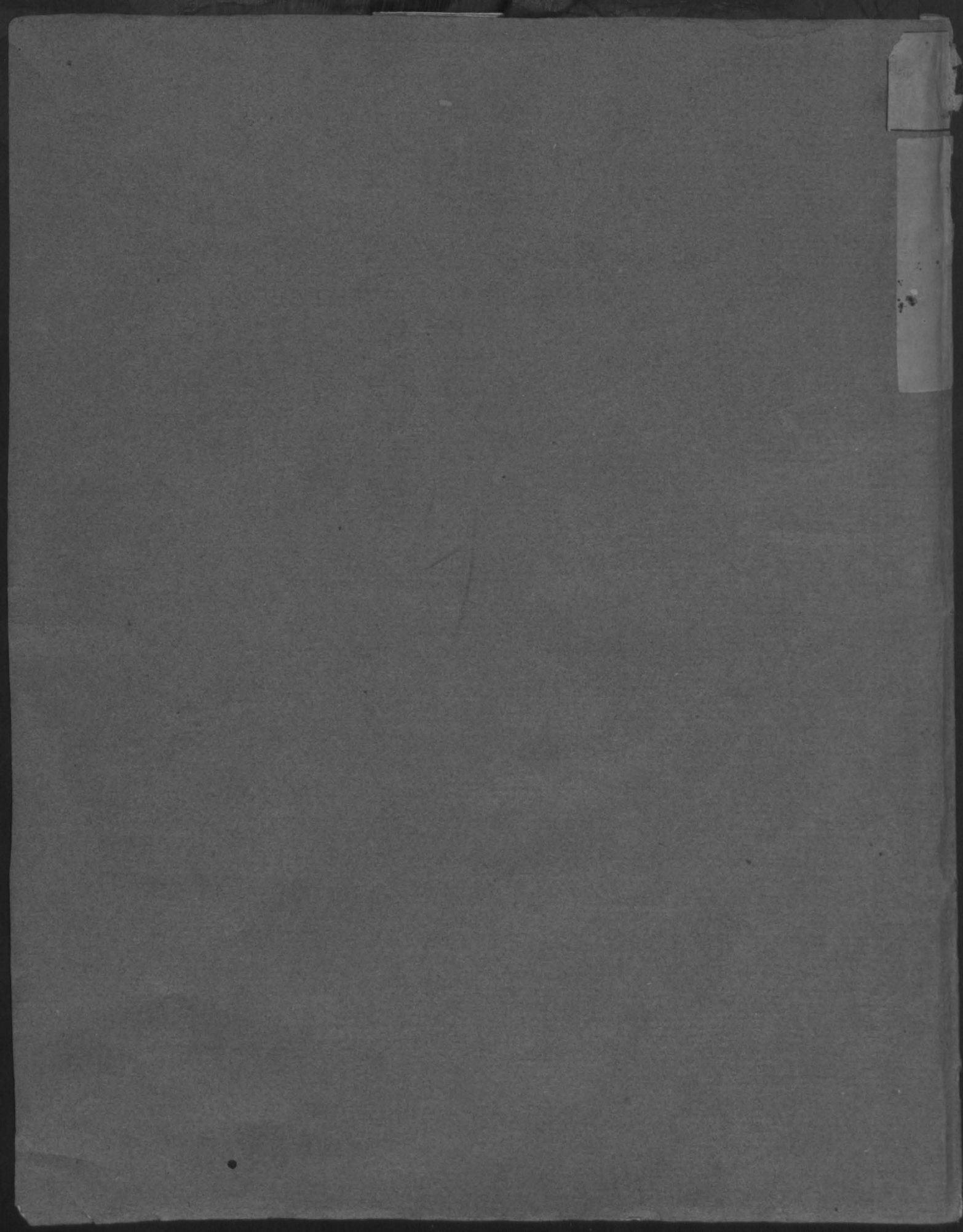
rozmajlymy i dyngymy karany majut byty od nas karany,
 a lot uwes poton ich majut bez zadnogo okupu. wobrauwy
 narad odpairekon byty i wsiu szkodou kaju, ktoraja by sia
 na oniras skata, karim popytalydy; a toho kotory sye meicy
 nyeh u holowach i x nimy chodyt i szkody obiejom tym
 paistwem uwygnyt abo zamkom pohranicnym i wotoliam,
 i holowje by x tym umydom tam chodyt, nastharu tym obie-
 jom paistwam wojewaty tych wsiuh starzych, kotorych sia do-
 wiedajem, holowje szkodu podjelajut; ja wam na tom szlubuju,
 i przyekazu lakowych przed postom weszym ca ich wystatyry
 karim stanam; jesty bych ja budowy car Dawlet Kiriej w tych
 stowach swoich moine na to ne skojat abo lakowych tych lu-
 dej nepowelechat i ne karat napred ludej swoich carewojrows,
 Ulanow, kniaziej, Murz i chorakow malych i wetykich lu-
 dej obiejom paistwam lakomu i wetykomu kniazstwu Ty-
 lowskomu abo na Ukrainie wojewaty i szkody izymyty dopudyt,
 abo by ony same bez wedomosty mojej szkodu wzynyty, lo-
 dy my hoje vse karim zapitalydy i starszych hoty karaty;
 a wam braku naszomu wetykomu korolu Henryku przyjar
 i prawdu sprawedtywe pokazowaly budem i mir weirnyty
 mezy soboju mojem miety; i obiejom paistwam jak kocu-
 ny polskoi lak i wetykomu kniazstwu tylowskomu choiru
 i na weirnyje czasy budu lot mir wodteh dokonizania

i prysięgi swojże dwerdo dzeraty, jako jedmo soderbyty i prysię,
ku wierzynytu ne o smennyj byty. A za to brał najpr korot i we,
tyki kniaz Henryk po dobroci woty swojej kardoko hodowme,
ne brata swojego tymy upomynkami obytaly majet, to sia
anairyt za krynadca lysiarij zolotykh czertenykh suknamy
Lenskimi a liadokoko panskwa dweste postawow Lanskych
bez licik postawow kardoko hodu, i przy tych suknaich dwe
lysiary zolotykh czertenykh; lysiaria zolotykh a koruny polsko,
je a lysiaria zolotykh czertenykh a welykoko kniazstwa tylowo,
okoko, to sia spolny za piatnadcať lysiarij zolotykh czerte,
nykh. i ku tomu indyje upomynki, kak u perwej seto bylo
posytno tydewic upomynkow. Tyje upomynki i sukna
i dwe lysiary zolotykh czertenykh prysytny majut i nam
hodoko hodu na rok miidaiia Nojabra perwoho dnia,
nemajin tez my bolisej postow i honiow posytny, odno tak
jako i pered tym bywato poduch obziraji posty i hony
miejut ity naperwej od nas i od zow naszych i od Chalky caci
rewojira i od indyjk carewojrow a od licik Korairiejew a
od ich synow dwuik Murk, a bolise loko nemajin nikto
staty, jestyby bolise loko posty abo i hony mely choty,
wy tez nyroho im nedajle i o spustyle ik; ja za to wam
bratu swojemu niuroho nebudu mowyt, bo posty i hony
koloryje chodjat do was, wy tych darujete, ony tez wydieraj

To loto chorzenia swojeho przedstawaty niekhorub; a kolyby
 jeste lakowyci nyszczyt spustyle, samyby jeste loto do smo.,
 drety, jesteby ony w draby rak chodyly; a ot wasi brata ne.,
 jzoho posot i konei koly przyjedt. my iin do loto przy sobe ne.,
 xaderywaty budem i trudnoskej xadnych neradajem i nera.,
 Dawaly budem, i bez mieszkania ot sebe otprawajem i ot.,
 prawowaty budem, i jesteie my sami braly i detem naszym
 carewyciom, udanom kniazem i Murram i wsiom budem na.,
 szym kryjom i wlyskow waszym postom i koniom i kotna.,
 crom i iin tukam kryjom xadnych nekarem czynnyty, po swojey
 dobroj woly jako przyjedut takie po dobroj woly i otjedut;
 ja sam u kotowach Dawlet kirej car i synom swoim khat.,
 khowi soltanom i inxemy synny moimy carewyceramy, Ulan.,
 kniazey, Chorairai, Muray solo jest wsich, ktorzyje przy nas
 jest, przysetku swojey czynnym i wierzynnyty jeste; przysiechajem
 na prawdie komu Bohu, kotory solworyt nebo i zem lu, na na.,
 szom Alkusanie, wam bratu naszemu prawda. wernost swo.,
 jst okarujem, i polozkom waszym u sprawiedlywosci i w do.,
 broi wernosti byly wam i obiejom panstwem waszym bra.,
 ta naszeho, jako korunie polskoi lak i welykomu knia.,
 ctwu tykowskiemu i wsiom xambom waszym i wotodiam
 i setam waszym i wsiemu panstwu i ludem waszym, ot
 neis samych i ot wsich ludej naszych w xadnoi reiry ni.,
 ktoraja sia skoda ne stanet i xwamy bratom naszym

wetykim korolem i wetykim kniazem Henrykom Choirem
u bractwi dobroj przyjami byly na wieczyje czasy, jako
i w tom dokonirani nascom znakomylje i jawne opysano
jest; i na wsem nascom przysetu jedmo uirynny na sprac
wedtywoole i upomielawscy na wysracno jednogo Boha
i na proroka naszogo Mahmed Most... woduk zakonu
naszogo przysetajem to mwie deziaty woltaty wobitoty
waketoty nasza przyseta na tom jest wam bratu naszomu
prysiatku swoju moino deziaty budem, i stowo nasze od
toje prysiaty naszoge na koty ne odmenno budet, i dety
jesmo ne to wam sej nasz tyss prysiaty, dokoniranie
prysiaty naszoge borkoje, tyss kotodom napysany peiraty
zotoloty wytyssnowscy, postaty jesmo do was seje dokonir
caunie naszo. Pysan los tyss po smerti Mahmedowij
dewelssz oredywedzial dewiatokoto roku, pysan na Bahza,
sarej. —

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.